Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 25 (8.609) ◆ 1995 йил 27 февраль, душанба Сотувда эркин нархда

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ БИРИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессияси 24 февраль куни ўз ишини давом эттирди. Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этди.

Сессияни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов бошқарди.

Ўзбекистон парламенти таъсис йиғилишларининг аризалари ва тегишли ҳужжатларини кўриб чиқиб, ҳокимият ваколатли органларидан Олий Мажлисга сайланган 120 кишидан иборат депутатлар блокини, Халқ демократик партиясидан сайланган 69 кишидан иборат Олий Мажлис депутатлари фракциясини, «Адолат» социал-демократик партиясидан сайланган 47 кишидан иборат Олий Мажлис депутатлари фракциясини, «Ватан тараққиёти» партиясидан сайланган 14 кишидан иборат Олий Мажлис депутатлари фракциясини рўйхатга олди.

Сўнгра сессияда ҳокимият ваколатли органларидан сайланган депутатлар блокининг раҳбари Б. Рапиғалиев, Халқ демократик партиясидан депутатлар фракциясининг раҳбари А. Жалолов, «Адолат» социал-демократик партиясидан депутатлар фракциясининг раҳбари А. Жўрабоев, «Ватан тараққиёти» партиясидан депутатлар фракциясининг раҳбари А. Йўлдошев сўзга чиқдилар. Улар депутатларга блок ва фракцияларни тузишдан кўзда тутилган мақсад ҳақида сўзлаб бердилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ўз нутқида парламентнинг ишига кўп партиявийлик тамойили жорий этилиши лозимлигини таъкидлаб ўтди. Парламентдаги ҳар бир партия фракцияси бошқалардан фарқ қиладиган ўз фаолият дастурига эга бўлиши лозимлиги, у республикада ислоҳотларни муваффақиятли амалга оширишга, ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги ижобий ўзгаришларга қандай сиёсий-ташкилий усуллар билан кўмаклашишини аниқ ва равшан тасаввур этиши кераклиги алоҳида уқтирилди. Республиканинг янги парламентида, деди Президент, сиёсий муроса фаолиятнинг асосий қоидаси бўлмоғи керак. Фақат турли блок ва фракцияларнинг ғоя ва фикрлари кураши асосидагина халқимиз олдида турган энг муҳим вазифа ва муаммоларни ҳал этишнинг мақбул йўллари аниқланиши мумкин.

Сўнгра депутатлар Ислом Каримовнинг сессиянинг биринчи кунида Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари тўғрисида қилган маърузасини муҳокама қилишга киришдилар. Сўзга чиққан депутатлар Н. Кучерский, А. Аметов, М. Эгамова, А. Мелкумов маърузанинг асосий қоидаларини якдиллик билан маъқулладилар ва бундан буён ҳам Ўзбекистоннинг ижтимоий-сиёсий турмушини тубдан ўзгартириш йўлидан боришга қатъий аҳд қилганликларини, амалга оширилаётган ислоҳотлар тақдири учун масъулиятни зиммаларига олишга тайёр эканликларини баён қилдилар.

Шундан сўнг раислик қилувчи депутатларни «Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси тўғрисида»ги Конституцион қонуннинг 16-моддаси асосида тузилган Олий Мажлис Кенгашининг таркибидан хабардор қилди. Олий Мажлис Кенгаши таркибига Олий Мажлис Раиси Э. Халилов, Раис ўринбосарлари У. Ашрбеков, Б. Бугров, Б. Шодиева, А. Қосимов, мандат комиссиясининг раиси Ш. Мирзиёев, Олий Мажлис қўмиталарининг раислари А. Аҳадов, А. Йўлдошев, Б. Эшонов, Э. Воҳидов, А. Холмуродов, И. Кочмарик, Д. Ўтамов, Г. Йўлдошева, Ч. Абдиров, А. Мўминов, Ў. Ҳошимов, Б. Наимов, блок ва фракцияларнинг раҳбарлари Б. Рапиғалиев, А. Жалолов, А. Жўрабоев ва А. Йўлдошев кирган.

Депутатларнинг ишчи гуруҳи аъзоси депутат А. Носиров маърузасидан сўнг Ўзбекистон Республикаси депутатлари мақоми тўғрисидаги, Олий Мажлис регламенти тўғрисидаги қонун лойиҳалари ҳамда Олий Мажлис қўмита ва комиссиялари тўғрисидаги Низом дастлабки ҳолатида маъқулланди.

Олий Мажлис депутатларининг фаолиятини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Мазкур масала юзасидан депутатлар ишчи гуруҳининг аъзоси депутат Т. Жўраев сўзга чиқди.

Шундан сўнг сессия котибиятининг раҳбари депутат И. Эрбеков Олий Мажлис номига келган телеграмма ва аризалар тўғрисида депутатларга ахборот берди.

Кейин Олий Мажлис Раиси Э. Халилов сўзга чиқди. У Президент сайлови ва Олий Мажлисга сайлов муддатларини яқинлаштириш мақсадида, Президентнинг ваколатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтириш юзасидан референдум ўтказиш тўғрисида таклиф киритди.

Сўзга чиққан депутатлар С. Усмонов, П. Абдураҳмонов, Э. Воҳидов, Ч. Абдиров Э. Халиловнинг 1995 йил 26 мартда давлатимиз бошлиғи И. Каримовнинг ваколатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтириш юзасидан референдум ўтказиш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватладилар. Олий Мажлис бу масала юзасидан қарор қабул қилди.

Олий Мажлис Ўзбекистон Республикаси билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги консуллик шартномасини, Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Америка Қўшма Штатлари ҳукумати ўртасидаги инвестицияларни рағбатлантириш ва ўзаро ҳимоя қилиш ҳақидаги битимни тасдиқлади. Республиканинг бир қанча халқаро конвенцияларга қўшилиши ҳақида қарор қабул қилди, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьяларининг ваколат муддатини узайтирди.

Шу билан биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессияси ўз ишини тугатди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВНИНГ «ЎЗБЕКИСТОННИНГ СИЁСИЙ-ИЖТИМОИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ ИСТИҚБОЛИНИНГ АСОСИЙ ТАМОЙИЛЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ МАЪРУЗАСИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг маърузасини эшитиб ва муҳокама қилиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг «Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари тўғрисида»ги маърузасида баён этилган қоидалар маъқуллансин.

Қайд этилсинки, маърузада баён этилган сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқбол концепцияси миллий давлатчилик барпо этиш, фуқаролар ҳуқуқий жамиятини вужудга келтириш ва унинг маънавий-ахлоқий қадриятларини тиклашнинг асосий негизидир.

2. Олий Мажлис қўмиталари ва комиссиялари Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг маърузасида баён этилган хулосалар ва таклифларни ўзларининг амалий ишларида инобатга олсинлар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 24 февраль.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ РАИСИ ЭРКИН ХАЛИЛОВ НУТҚИ

Муҳтарам Президент!

Ҳурматли депутатлар!

Ҳозир Сиз билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонларини тасдиқладик. Шу муносабат билан яна бир муҳим ва долзарб масалани ҳал этиб олишимиз зарур.

Ҳаммангизга маълумки, Конституцияга мувофиқ Президент Ўзбекистон Республикасида давлат ва ижро этувчи ҳокимият бошлиғи ҳисобланиб (89-модда), Бош вазир, унинг ўринбосарлари, Вазирлар Маҳкамаси аъзолари ҳамда республика органларининг бошқа раҳбарларини тайинлайди, сўнгра Олий Мажлис уларни тасдиқлайди (93-модданинг 10, 9-бандлари).

Айни пайтнинг ўзида Конституциянинг 98-моддасига биноан Вазирлар Маҳкамаси янги сайланган Олий Мажлис олдида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилади.

Конституцияда назарда тутилган бу нормалар умум эътироф этилган нормаларга ва халқаро амалиётга тўла мос келади. Бу ҳол ҳукуматнинг қонун чиқарувчи олий орган томонидан назорат қилиб турилишини таъминлайди ҳамда қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимият тизимлари баҳамжиҳат ишлашига кўмаклашади.

Ҳаммангизга яхши маълумки, аввалги парламент 1990 йилда 5 йилга сайланган эди. Унда Ўзбекистон ҳали мустақилликка эришмаган бўлиб, СССР таркибига кирар эди, аввалги парламентнинг ваколати 1995 йилнинг февраль ойида тугади.

Конституцияга мувофиқ айни бир вақтда Вазирлар Маҳкамасининг Раиси ҳисобланадиган Ўзбекистон Республикаси Президенти эса (89-модданинг 2-қисми) 1991 йил декабрининг охирида умумхалқ овоз бериши йўли билан беш йил муддатга яъни, 1997 йилгача сайланган.

Шундай қилиб янги сайланган парламентимиз 2000 йилгача ваколатли бўлганлиги туфайли Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Раиси бўлмиш Президентнинг ҳамда Олий Мажлиснинг ваколатлари ўртасидаги вақтда номутаносиблик таркиб топди.

Шу билан бирга бу ҳолат натижасида республика ҳукумати парламент ваколати муддати даврида икки марта, яъни парламент сайланганда ва Президент сайланганда тайинланиши ва тасдиқланиши мумкин бўлиб қолади.

Ваколат муддатлари ўртасидаги фарқ мавжудлиги ҳукуматни шакллантириш масаласида ҳам муайян қийинчиликларни келтириб чиқариши мумкин. Чунки уни шакллантириш вақтида бугунги кунда Олий Мажлисда мавжуд бўлган сиёсий фракциялар ва блокларнинг манфаатларини ҳисобга олиш ҳам бошқа омиллар сингари муҳим ўрин тутади.

Эндиликда парламентга сайлов кўппартиялилик асосида ўтиши муносабати билан ҳукумат таркиби ҳам шунга мутаносиб бўлиши ҳамда парламентдаги сиёсий ва ижтимоий кучлар нисбатини ўзида акс эттириши зарур. Бу эса ҳамжиҳатликка эришишга, жамиятда барқарорлик бўлишига кўмаклашади.

Бундан ташқари ўз сайловчиларининг хоҳиш иродасини ифода этувчи Олий Мажлис билан умумхалқ сайлови йўли билан сайланган ва айни пайтда ижроия ҳокимиятининг раҳбари бўлган Президент ваколатлари муддати ўртасидаги номутаносиблик уларни умумий мақсадга эришишга қаратилган баҳамжиҳат, келишиб ишлашларига халақит беради. Агар биз бундан буён ҳам ижтимоий ва фуқаролар тотувлигини, жамиятда барқарорликни таъминламоқчи бўлсак бу номутаносибликни бартараф этишимиз лозим.

Шу муносабат билан ҳокимиятнинг ҳар иккала структураси ҳаракатларнинг уйғунлигини таъминлаш ва объектив сабабларга кўра қонунчилик амалиётида таркиб топган бу номутаносибликни тузатиш учун Президент ва парламент сайловини бир хил муддатда ўтказиш ёки Президент ва парламент сайловлари муддатларини яқинлаштириш мақсадга мувофиқ бўлса керак.

Ушбу муаммони ҳал этиш йўлларидан бири — Ўзбекистон Республикаси Президентининг ваколат муддатини 1997 йилдан 2000 йилгача, яъни Олий Мажлис ваколат муддатлари тугагунча узайтиришдир. Президент умумхалқ овоз бериш йўли билан сайланган экан Конституцияга мувофиқ унинг ваколат муддати фақат референдум асосида узайтирилиши мумкин.

Шундай қилсак, умумий ишимиз фақат фойда кўради дейиш учун барча асослар мавжуд. Агар парламент, Президент ва ҳукумат ўз фаолиятини тахминан бир пайтда бошлаб Президент сайлови даврида ҳам, шунингдек парламент сайлови пайтида ҳам сайловчилар маъқуллаган дастурни ҳаётга татбиқ қилишга биргаликда киришсалар, бу ҳол Ўзбекистон халқи манфаатларига тўла жавоб беради деб айтиш мумкин.

Шу сабабли агар муҳтарам Ислом Абдуғаниевич фикрларимизни асосли деб ҳисоблаб, рози эканликларини билдирсалар, депутатлар эса бу таклифни қўллаб-қувватласалар бугун биз шундай қарорга келишимиз керак. Бу эса сиёсий барқарорликни ва миллий тотувликни сақлаш ва мустаҳкамлаш имконини беради. Бинобарин биз амалга ошираётган ислоҳотларнинг муваффақияти учун бу ўта муҳимдир.

Масалани шу тарзда қўйиш ва ҳозирги шароитда умумхалқ референдумини ўтказиш — Президент сайловини муддатидан илгари ўтказиш билан баробардир. Чунки халқнинг ўзи яширин овоз бериш йўли билан Президент шахсига яна бир бор ўз муносабатини билдирибгина қолмай, шу билан бирга у ўтказаётган сиёсатга ҳам ўз муносабатини ифода этади.

Лекин ушбу тадбир сиз учун қанчалик оғир синов бўлишидан қатъий назар, ҳурматли Ислом Абдуғаниевич, парламент фаолиятининг бошиданоқ Президент, ҳукумат ва парламент ишида уйғунлик бўлиши учун, республикада сиёсий барқарорликни сақлаб қолиш учун биз киритган таклифга тўғри қараб, ўз розилигингизни билдирасиз деб ўйлайман.

Ҳурматли депутатлар!

Умумхалқ сайлови йўли билан сайланган Президентнинг ваколатлари фақат халқ томонидан узайтирилиши мумкинлиги муносабати билан ва юқорида баён этилганларни ҳисобга олган ҳолда шу йилнинг 26 март куни давлат бошлиғи И. А. Каримовнинг ваколат муддатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтириш тўғрисида референдум ўтказишни таклиф қиламан.

Эътиборларингиз учун раҳмат.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ РЕФЕРЕНДУМИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ваколатлари муддатини узайтириш масаласи бўйича 1995 йил 26 март, якшанба куни Ўзбекистон Республикасининг референдуми ўтказилсин.

2. Референдумда овоз бериш бюллетенларига қуйидаги мазмундаги савол киритилсин: «Сиз Ўзбекистон Республикаси Президентининг ваколатлари муддатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтирилишига розимисиз?»

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 24 февраль.

ИСТИҚБОЛИМИЗНИНГ АСОСИЙ ТАМОЙИЛЛАРИ

Узбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг биринчи чақириқ Узбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги Узбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари тугрисидаги катта маърузаси барча қатори мустақил давлатимиз пойтахтида истиқомат қилувчи турли миллатга мансуб булган барча кишиларда ҳам катта таассурот қолдирди. «Тошкент оқшоми» газетаси таҳририятига юртбошимизнинг ушбу сессияда қилган дастурий маърузасида келтириб утилган қоида ва хулосалардан узларига аниқ дастурий режаларни белгилаб олган меҳнат жамоалари, узини-узи бошқарув идоралари вакилларидан, турли касб эгаларидан дил сузлари ёзилган мактублар кела бошлади. Қуйида ана шу мактублардан айримлари билан танишасиз.

МАҲАЛЛА — ОТА-ОНАНГ...

Абдулла АЗИМОВ,
Мирзо Улуғбек туманидаги Амир Темур маҳалласи оқсоқоли:

—Юртбошимиз Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги юртимиз сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойилларига бағишланган маърузаларини зўр қизиқиш билан тингладим. Ҳаётимизнинг турли жабҳалари-иқтисодиёт, маънавият, ички ва ташқи сиёсат, ҳуқуқ масалалари юзасидан бизнинг келажагимиз учун дастурул амал сифатидаги ушбу маърузада халқимиз ҳаёти, турмуш тарзи билан чамбарчас боғлиқ маҳаллалар фаолиятига ҳам муҳим ўрин ажратилгани бизни беҳад қувонтирди.

Дарҳақиқат, маҳаллалар неча юз йиллар мобайнида маънавий қадриятлар, ахлоқ-одоб, меҳр чашмалари сифатида ҳаётимизнинг ажралмас қисмига айланиб кетган. Зеро «Маҳалланг — ота-онанг» деган пурҳикмат нақл ҳам бежиз айтилмаган. Ҳатто жаҳоннинг энг ривожланган мамлакатларидан бири АҚШдан келган меҳмонлар ҳам жамият ҳаётида Узбекистондаги маҳаллалардай ажойиб тузилма йўқлигини қувонч ва ҳайрат билан тан олиб кетишганлиги ҳам фикримизнинг яққол далили була олади.

Олий Мажлис сессиясида дилимизни хушнуд этган яна бир воқеа рўй берди: Узбекистон Республикаси Президенти И.А. Каримовнинг ваколат муддатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтириш тўғрисида шу йил 26 мартда референдум ўтказиш тўғрисидати қарор айни кўнглимиздаги гап бўлди.

ДИЛИМИЗДАГИ ГАПЛАР

Жамол КАМОЛОВ,
«Жамол» хусусий фирмаси раҳбари.

— Мен бошқараётган фирма утган йили ташкил этилганди. Бир қараганда бу жуда қисқа муддат. Лекин шунга қарамасдан жамоамиз муайян муваффақиятларга эришди. Масалан, утган йилги маҳсулот айланмамиз 6 миллион 439 минг сўмни ташкил этди. Соф даромад 1 миллион 650 минг сўмга тенг бўлди.

Ҳозирги кунга келиб 100 га яқин корхоналар билан шартномалар тузганмиз. Буларнинг орасида Тошкент, Чирчиқ, Ангрен, Оҳангарон ва бошқа шаҳарлардаги корхоналар борлигини қувонч билан таъкидлашим мумкин.

Бизнинг ана шу ва бошқа муваффақиятларга эришишимиз ҳукуматимизнинг одилона сиёсат юргизаётганининг мевасидир. Шахсан Президентимиз Ислом Каримов биз тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш учун кўп ишларни амалга оширмоқдалар. Юртбошимизнинг 1994 йил 21 январидаги «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги, бу йилги «Хусусий тадбиркорликда ташаббус кўрсатиш ва уни рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармонларини бунга мисол тариқасида келтирсак булади. Президентимиз куни-кеча бўлиб ўтган Узбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги маърузасида ҳам тадбиркорликни ривожлантириш борасида муҳим гапларни айтдилар.

Биринчи саҳифадан сўз

УЛУҒ ИШОНЧ

Ҳар бир тараққиёт босқичининг ҳисоб нуқтаси бўлади. 23—24 февраль кунлари Тошкентда бўлиб ўтган Узбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясини бозор иқтисоди тамойилларига асосланган, эркин, очиқ, демократик давлат қуриш улуғ мақсадимиз йўлидаги ана шундай ҳисоб нуқтаси, дейиш учун ҳамма асослар бор.

Энг аввало, Узбекистон Республикаси янги парламенти — Олий Мажлис илк бор кўппартиявийлик ва демократик асосда ўтказилган сайловлар натижасида шаклланди. Унинг олдида ҳеч муболағасиз демократик, одил, фуқаролар жамиятини қуриш учун ҳуқуқий негизларни яратишдан иборат оламшумул-тарихий вазифалар турибди.

Ёш давлатимизнинг яқин келажакка мўлжалланган бу вазифалари — Узбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари Президентимиз Ислом Каримовнинг Олий Мажлис сессияда қилган дастурий, илмий жиҳатдан ғоят пухта асосланган, жуда ёрқин маърузасида аниқ-равшан, батафсил белгилаб берилди.

Узбекистон давлат мустақиллигига эришиши биланоқ тараққиётнинг халқимиз тарихи, анъаналарига, Шарқ демократик тамойилларига таянган ўз йўлини танлаб олди. Давлатимиз раҳбарининг узоқни кўзлаган зукко бу сиёсати юртимизни айрим қўшниларимиздан фарқли уларок кимларгадир кўр-кўрона эргашиши сабабли инқилобий сакрашлар буҳрони, чалкаш ва хатарли оқибатлардан сақлади, жамиятда ижтимоий-сиёсий барқарорлик, фуқаролар тинч-тотувлигини таъминлади.

Президентимизнинг Олий Мажлис сессиясида қилган маърузасида ҳақиқий демократик қадриятлар устивор бўлган фуқаролик жамиятини қуриш миллий равнақимиз асоси эканлигига алоҳида урғу берилади. Бу улуғ мақсадга эришиш учун жамиятда сиёсий, миллатлараро ижтимоий ва моддий тенгликни таъминловчи самарали тизимга асосланган, барча бўғинлардаги давлат идоралари фаолиятининг ҳуқуқий асоси бўладиган, давлат хизматчилари мақоми, ҳуқуқ органлари фаолияти ҳуқуқий негизи тўғрисида, яқин келажакда фуқароларнинг сиёсий жараёнларда, давлатни бошқаришда қатнашувини таъминлайдиган, бошқарув органлари фаолияти аниқ белгилаб қўйиладиган, халқ таълими равнақини кўзлаган, инсон манфаатлари устивор қўйилган қонунларни ишлаб чиқиш ва қабул қилишда Олий Мажлис олдида турган улкан ва масъулиятли вазифалар кўрсатиб берилди.

Маърузада демократик жараёнларнинг нафақат сиёсий-ижтимоий жабҳаларда, балки бозор ислоҳотларини амалга оширишдаги аҳамияти ҳам алоҳида таъкидланади. Бугунги кунда бу соҳадаги энг муҳим ва долзарб вазифа мулкий муносабатларни тубдан ўзгартиришдир. Узбекистонда изчил амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичи бошланди. Хизмат кўрсатиш соҳаларидан сўнг ўрта ва йирик корхоналарни ҳам давлат тасарруфидан чиқаришга ва хусусийлаштиришга киришилмоқда, ёпиқ турдаги акциядорлик жамиятлари очиқ турдаги акциядорлик жамиятларига айлантирилмоқда.

Лекин етмиш йилдан кўпроқ даврдан бери ҳукмрон бир иқтисодий тизимни мутлақо янги, жаҳонда тараққий этган барча давлатлар тажрибаси энг самарали эканлигини тасдиқлаган бозор услубига ўтказиш осонликча кечаётгани йўқ. Бу масалада чинакамига эскилик, қотиб қолган усул билан янгилик, илғор ғоялар ўртасида кураш кетяпти. Тараққиёт ғилдирагини орқага айлантириб бўлмайди. Шахсий манфаатларини кўзлаб янгилик йўлига ғов бўлаётган, тадбиркорларга ҳамма шарт-шароитларни яратиб бериш, уларга кўмаклашиш ўрнига эски бюрократик асоратларидан жудо бўлолмаётган мутасаддилар буни аниқ тушуниб етадиган пайт аллақачон келган. Бу айниқса ўрта бўғин раҳбарларига тааллуқлидир.

Кун сайин ўзгариб, янгиланиб бораётган ҳаётнинг ўзи ҳамма нарсага янгича ёндошувни, эски қолиплардан халос бўлиб, ижодий изланишни талаб этмоқда. Масалан, аввалари биз саноат гигантларимиз — ўн минглаб одамлар ишлайдиган улкан корхоналар билан жуда мақтанишни ёқтирардик. Афсуски, ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштиришга ана шундай муносабатда бўлиш «иситмаси» бугунги кунда ҳам ўзини ошкор этиб қўймоқда. Бир қанча вилоятларда ишчи кучи, мутахассислар мавжудлиги, жаҳон талаблари даражасида маҳсулот ишлаб чиқариш имкониятлари пухта ўйлаб кўрилмасдан яна йирик корхоналар барпо этишга берилиб кетилди.

Ҳолбуки жаҳоннинг илғор мамлакатлари тажрибаси кичик ва ўрта корхоналаргина иқтисодий тараққиётни тез таъминлай олишини яққол исботлаб турибди. Ҳақиқатан ҳам уларни қуриш учун жуда кўп маблағ талаб этилмайди. Ўрта ва кичик корхоналар бозордаги талаб ва таклифга жуда сезгир бўлади. Уларда жуда қисқа муддатда ана шу талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқариш жараёнига ўзгартиришлар киритиш, янги маҳсулотлар ишлаб чиқишга ўтиш мумкин. Кичик ва ўрта корхоналарни бевосита ишчи кучлари мавжуд бўлган ерларда, республикамиз шароитларида қишлоқда жойлаштириш имконияти катта афзалликлардан ҳисобланади.

Бозор иқтисодиёти шароитида юқоридан кўрсатма кутиш, ҳамма нарсани давлат муҳайё қилиб беришига кўз тикиб ўтириладиган боқимандалик кайфиятидан ҳоли бўлиб, шахсий ташаббус ва тадбиркорлигига ишониб иш кўрадиган руҳиятни жонлантиришни ҳам тақозо этмоқда. Республикамизда бўлгани каби Тошкент шаҳрида ҳам бундай ишбилармонлар сафи тобора ортиб бораётгани қувонарли ҳолдир. Уларни қўллаб-қувватлаш ҳокимликлар, тегишли вазирлик ва идоралар, ташкилотларнинг биринчи даражали вазифасидир.

Президентимиз Ислом Каримовнинг Олий Мажлисда қилган маърузасида маънавиятга жуда катта эътибор берилганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Давлатимиз раҳбари юксак маънавиятни келажак пойдевори, деб таърифлади. Бу пойдевор халқимизнинг маънавий қадриятлари ва диний эътиқодлари негизига қўйилмоқда. Президентимиз Ислом Каримов ўз маърузасида мутафаккир аждодимиз Аҳмад Яссавийнинг инсон маънавий камолотга интилиб яшаши лозим, кўнглида эътиқоди йўқ одам эса инсон номига номуносибдир, маърифатпарвар бобомиз Абдулла Авлонийнинг «Тарбия бизлар учун ё ҳаёт — ё мамот, ё нажот — ё ҳалокат, ё саодат — ё фалокат масаласидир», деган сўзларини бежиз келтирмади.

Республикамизда иқтисодий ўнгланиш, иқтисодий тикланиш, иқтисодий, ривожланишни маънавий ўнглаш, маънавий покланиш, маънавий юксалиш ҳаракатлари билан тамомила уйғун бўлиши зарурлиги кўрсатиб берилди. Маънавий ва маданий-маърифий ишлар билан боғлиқ давлат сиёсати таълим, маданият, матбуот ва ноширлик фаолияти соҳаларига оид зарур қонунларни қабул қилиш, фидойи ижодкор зиёлилар, ўқитувчилар, шифокорлар, олимларимизга етарли даражада шароит яратиб бериш, ҳаётимизнинг келажаги учун сувдай, ҳаводай зарур бўлган бу соҳаларга давлат ҳомийлиги каби жуда муҳим жиҳатларни қамраб олган.

Бизнинг энг катта бойлигимиз – жамиятимиздаги барқарорлик, ижтимоий ва фуқаролар тотувлигидир. Бу улуғ неъматни сақлаб қолиш, ўтказилаётган ислоҳотларни изчил охирига етказиш, Олий Мажлис билан Президент ваколатлари муддати ўртасидаги номутаносибликни бартараф этиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти ваколатлари муддатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтириш тўғрисида қабул қилинган қарор ҳам жуда мақсадга мувофиқ бўлди.

Узбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Олий Мажлис биринчи сессиясидаги «Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари» маърузаси жуда кенг қамровли. Унинг ҳар бир жумласини ўта синчиклаб идрок ва мушоҳада этиш зарур. Бу маърузада илгари сурилган ғоя ва фикрлар нафақат парламентимиз фаолиятининг, балки бутун халқимизнинг ҳаракат дастурига айланиши шак-шубҳасиздир.

Маъруза танлаган йўлимизнинг тўғрилигига, эзгу мақсадларимизга албатта эришишимизга, демократик ва одил буюк давлат, фуқаролик жамияти қурилишига, халқимизнинг муносиб ҳаёт кечириши учун ҳамма шарт-шароитлар яратилишига улуғ ишонч билан суғорилганлигини алоҳида уқтириш керак. Ана шу улуғ ишонч, улуғ мақсадлар улуғвор бунёдкорлик ишларига руҳлантиради!

Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ФУҚАРОЛАРНИНГ ДАРОМАДЛАРИДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАР ДАРАЖАСИНИ КАМАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Фуқароларнинг даромадларидан олинадиган солиқлар даражасини камайтириш мақсадида:

1. 1995 йилнинг 1 мартидан бошлаб фуқаролар даромадининг солиқ олинмайдиган энг кам миқдори ойига 300 сўм миқдорида белгилансин.

2. 1995 йилнинг 1 мартидан бошлаб фуқароларнинг даромадларидан олинадиган солиқлар прогрессив ставкасининг чекланган миқдори 45 фоиздан 40 фоизгача камайтирилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

1995 йил 1 марттача меҳнат қилиш шароитлари алоҳида зарарли бўлган ишлаб чиқаришларда ишлайдиган, амалдаги қонунчиликка мувофиқ улар учун солиқ олишнинг имтиёзли тартиби белгиланган фуқароларнинг айрим тоифалари рўйхатини улар даромадларининг ушлаб қолинадиган даражаси 25 фоиздан ошмаслигини назарда тутган ҳолда тасдиқласин;

Фуқаролардан олинадиган даромад солиғи тўғрисида Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига тегишли ўзгартиришлар киритиш ҳақида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига белгиланган тартибда таклифлар киритсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 30 ноябрдаги 1014-сон Фармонининг 5-банди 1995 йил 1 январдан бошлаб ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 7 февралдаги 1080-сон Фармони 1-бандининг тўртинчи хатбошиси 1995 йил 1 мартдан бошлаб ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

5. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 24 февраль.

Бугунги кун нафаси

❑ Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга муборак Рамазон муносабати билан йўллаган табриги учун самимий миннатдорчилик билдирилган жавоб мактубини юборди.

❑ БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонасида март ойида халқаро ҳамжамият ташаббуси билан ўтказиладиган умумжаҳон конференцияси олдидан мамлакатимиз ҳукумати аъзолари иштирокида учрашув бўлиб ўтди. Ижтимоий тараққиёт масалаларига бағишлаб Копенгагенда ўтказиладиган бу анжуманда 130 дан кўпроқ давлат ва ҳукумат раҳбарлари, шу жумладан, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов бошчилигидаги делегация иштирок этиши мўлжалланмоқда.

❑ Тожикистон алюминий заводи атрофида экологик вазиятни яхшилаш соҳасида Узбекистон билан Тожикистон ўртасида ҳамкорлик қилиш юзасидан уч йилга мўлжалланган ҳукумат битими тузилди.

❑ Урганч — Москва тезюрар поезди мунтазам қатнови йўлга қўйилди. У ҳафтада бир марта қатнайди.

❑ 1995 йил июнида Молдавия Европа Кенгашининг тўла ҳуқуқли аъзоси бўлиши мўлжалланмоқда.

❑ Кеча Тожикистон парламенти — Мажлиси Олий ва маҳаллий мажлисларга сайловлар бўлиб ўтди.

❑ Москвада 1995 йил бошидан бери 1655 та машина ўғирлаб кетилди. Ҳозир шаҳарда йилига 16 мингта машина ўғирланмоқда. Таққослаш учун 70-йилларда йилига атиги 100 та машина ўғирланганлигини келтириш мумкин.

❑ АҚШ конгресси мудофаа учун сарф-харажатларни 3 миллиард 200 миллион долларга кўпайтириш тўғрисидаги қонун лойиҳасини маъқуллади.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси амал қилмоқда

ДАВЛАТ — ХАЛҚ МАНФААТЛАРИ ҲИМОЯЧИСИ

2-модда: «Давлат халқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат қилади. Давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдида масъулдирлар».

Конституциянинг бу моддаси демократик давлатимизнинг энг муҳим жиҳатларидан бирини ўзида акс эттирган. «Давлат», «Халқ» тушунчалари Конституциянинг жуда кўп моддаларида учрайди ва улар бир-биридан ажралмас эканлиги сезилиб туради. «Давлат» тушунчасига, унинг моҳиятига таъриф беришда жаҳон ҳуқуқий фанлар тизимида турлича қарашлар мавжуд. Масалан, давлат — бу муайян ҳудудни ишғол этган ва ягона ҳокимиятта уюшган халқдир, давлат — бу инсонларнинг яшаш қоидаси шакли. Бинобарин давлат ва айни вақтда ҳуқуқ ҳам жамиятта, мамлакатта ва айниқса халққа алоқадор, чунки улар жамиятдан, мамлакатдан, халқдан ташқари яшамайди. «Халқ» эса кенг маънода маълум мамлакатнинг аҳолисидир. Демак давлат ва халқ доимо ўзаро чамбарчас боғлиқ бўлиб, қаерда давлат халқнинг қўлида бўлса, унга хизмат қилса ва унинг иродасини ифода этса демократик давлат бўлиб ҳисобланади. Дарвоқе, бизнинг давлатимизнинг энг биринчи вазифаси халқ иродасини ифода этиш, халқнинг манфаатларини ҳимоя қилишдир. Шу сабабли Конституциянинг 2-моддасида фуқаролар манфаатининг ҳамма нарсадан устунлиги тан олинган ва қонуний равишда мустаҳкамланган. Қомусимизнинг муҳим хусусиятларидан бири шундаки, фуқаролар манфаатининг устунлиги нафақат эълон қилинган, балки унинг бошқа кўпгина моддаларида қонун билан кафолатланган ҳамдир. Масалан, Ўзбекистон Конституциясида демократик давлат деб эълон қилиниши, яъни унда халқ ҳокимиятчилиги ўрнатилганлиги, демократиянинг умуминсоний тамойилларга асосланганлиги, яъни бунга кўра инсон, унинг ҳаёти ва бошқа даҳлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланиши, фуқароларга жуда катта ҳуқуқ ва эркинликлар берилиб, уларнинг Конституция ва қонунлар билан ҳимоя қилиниши ва бошқалар — буларнинг ҳаммаси юқоридаги фикримизнинг далилидир.

Конституциянинг ушбу моддасини диққат билан чуқур мушоҳада қилар эканмиз, унда бизнинг жамиятимизда инсон давлат учун эмас, балки давлат инсон учун мавжудлиги сезилиб турибди. Дарҳақиқат, ҳар бир фуқаронинг давлат ҳимоясида эканлиги, барча давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдида масъул эканлиги Асосий Қонунда мустаҳкамлаб қўйилган муҳим қоидалардан ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикасида демократик ҳуқуқий давлат қуриш сари ташланган дадил қадамлардан бири давлатнинг фуқаролар олдидаги масъулиятининг қонунлаштирилиши бўлди. Қомусимизга кўра, давлат қонун доирасида инсонлар учун, уларнинг тинч-тотув ва фаровон ҳаёт кечиришлари учун зарур шарт-шароитларни яратиб бермоғи керак. Шу боисдан давлат халқ иродасини ифодаламоғи, унинг манфаатлари, хоҳиш-истакларига хизмат қилмоғи лозим. Бу ҳам мустақил давлатимиз Қомусининг ўзига хос демократик жиҳатларидан биридир. Чунки «қизил империя»нинг 70 йилдан ортиқ ҳукмронлиги даврида биз давлатга қарамлик ва сиғиниш ҳолатида, аниқроғи ундан қўрқиб-чўчиб яшадик. Эндиликда эса ҳамма нарса инсон учун, унинг порлоқ келажаги ва бахт-саодати учун деган ғоя амалда тантана қилмоқда. Чунки бу Асосий Қонун билан қонуний равишда мустаҳкамланган ва чинакамига кафолатланган.

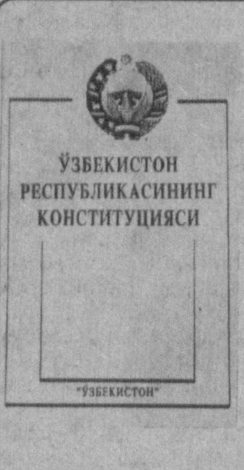

Асосий Қонуннинг ана шу жиҳати ҳақида сўз кетар экан, юртимиз тарихининг ёрқин саҳифаларини ҳам ёдга олиш жоиздир. Маълумки, улуғ бобокалонимиз Амир Темур XIV асрда Ўрта Осиёда қудратли ва буюк давлатга асос солган ва уни бутун дунёга машҳур қилган. Буюк соҳибқироннинг ўзи бу давлатни қандай ушлаб турганлиги ва қай тарзда идора этганлиги ҳақида қуйидагиларни таъкидлаб ўтган: «Салтанатим ишларини муросаю мадора, мурувват ва сабр-тоқат билан юргиздим..., давлат ишларини салтанат қонун-қоидаларига асосланган ҳолда бошқардим..., фуқароларни адолат ва инсоф билан ўзимдан рози қилдим..., раият (халқ) аҳволидан огоҳ бўлдим».

Улуғ бобокалонимизнинг бундай доно йўл-йўриқларию панд-насиҳатларини эслаб ўтишдан хулоса шуки, қайси давлат халқ иродасини ифода этса, унинг манфаатларига хизмат қилса у узоқ яшайди ва келажаги буюк бўлади.

Шояд, Ўзбекистон Республикаси Асосий Қонунининг 2-моддасида мустаҳкамланган қоида юртимизнинг узоқ ўтмиши сингари яқин келажаги ҳам буюк эканлигини ўзида мужассамлаштирган бўлса ажаб эмас.

Ўзбекистон давлати ўзининг асосий ислоҳотчилик фаолиятида ҳам биринчи навбатда диққат-эътиборни халқ манфаатларини ҳимоя қилишга қаратмоқда. Бозор муносабатларига ўтиш даврида мураккаб иқтисодий, ижтимоий, сиёсий мафкуравий жараёнларни бошқаришда бебошликка йўл қўймаслик, аҳолининг кам таъминланган қисмини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш сиёсати давлатимиз томонидан оғишмай амалга оширилмоқда. «Янги жамиятнинг сиёсий ва давлат тузумини белгилар эканмиз, деган эди юртбошимиз Ислом Каримов XII чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий кенгашининг X сессиясида сўзлаган нутқида,— унда ҳар бир одамнинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий фаолияти учун етарли эрк берадиган шарт-шароитлар яратилмоғи керак». Бунда аввало ҳақиқий демократия қарор топар экан, демак республика аҳолисининг барча қатламлари манфаатлари, барча ижтимоий гуруҳларнинг миллий ва маданий ҳақ-ҳуқуқлари муҳофаза этилиши назарда тутилади. Шуни ҳам унутмаслик керакки, қайси жамиятда бошқа халқ вакилларининг ҳам манфаатлари муҳофаза этилса, уларга ҳурмат ва эътибор кўрсатилса ўша жамиятда адолат қарор топган бўлади. Бизнинг давлатимизнинг бу соҳада тутган йўли ҳам худди шундан иборат.

Шундай қилиб, Асосий Қомусимизда ҳимоя қилинаётган халқ манфаатлари фақат ўзбек халқи манфаатлари эмас, балки Ўзбекистон ҳудудида яшовчи барча миллат ва элатларнинг манфаатларидир. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, шу тупроқда туғилиб, шу юртга меҳнати сингган ҳар бир инсон — агар у бизнинг Ватанимизни, тупроғимизни худди биз каби муқаддас билса — Ўзбекистон фуқароси деб саналишга лойиқ ва унинг иродаси, манфаатлари давлатимиз томонидан ҳар томонлама ҳимоя қилинажак!

Ҳайдарали МУХАМЕДОВ,
Тошкент Давлат юридик институтининг ўқитувчиси.

Тошкент нон ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 3-корхонанинг 41-нон дўкони ишчилари хизмат маданиятини ошириш ва харидорларга нисбатан хушмуомалада бўлишдек масъулиятли вазифани тўғри тушуниб етмоқдалар.

СУРАТДА: (чапдан) Галина Ватанини ва Арофат Аъламовалар дўконга келган нонларни қабул қилиб олишмоқда.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ИЗЛАНИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Босқичма-босқич ўтиб бораётган бозор иқтисодиётининг ривож топиши йўлида шаҳримиздаги мавжуд саноат корхоналарида ишлар қизғин тус олди. Йигирма учта йирик саноат корхонаси жой олган Сергели туманида ҳам бу борада айтишга арзигулик ишлар амалга оширилди. Тумандаги иқтисодий масалаларни ҳал этиш ва тадбиркорлик борасидаги ишлар ҳақида иқтисод ва статистика бўлими бошлиғи Баҳодир Холметов қуйидагиларни гапириб берди.

— Кўп тарихий воқеаларга бой бўлган ўтган йилда республикамиз иқтисодиётини ривожлантириш борасида туманимиздаги мавжуд йирик саноат, қўшма ва кичик корхоналар ўз ҳиссаларини қўшишди. Ишлаб чиқарилаётган асосий маҳсулотга қўшимча халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш ҳам кенг йўлга қўйилди. Жумладан «Ёғочмаш» ҳиссадорлик жамияти, «Электромаш», «Қуёшдан ҳимоя қилиш мосламалари» ишлаб чиқариш заводлари, «Файз» ва «Сергели» мебель ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамиятлари шулар жумласидандир. Улар ёрдамида ўтган йилда 104024 минг сўмлик товар маҳсулоти чиқарилиб 1993 йилга нисбатан ўсиш суръати 107,1 фоизни ташкил этди. Яна шуниси қувонарлики ҳар бир корхона ва ташкилот тадбиркорлик билан иш тутиб, янги-янги турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқармоқда. Йил давомида 46 турдан зиёд халқ истеъмоли буюмлари яратилди. Улар орасида эҳтиёж учун зарур бўлган маҳсулотлардан водопровод учун қувурлар, керамик қувурлар, маҳаллий хом ашёдан дори-дармонлар, турли жиҳозли мебеллар ишлаб чиқарилди. Баъзи ташкилот ва корхоналар хом ашёнинг вақтида етиб келмаслиги, банклардаги тўлов системасининг мувофиқ равишда бўлмаганлиги туфайли ишлаб чиқаришдаги ўсиш суръати бирмунча пасайди.

Тумандаги мавжуд 21 та қўшма корхонанинг 17 таси фаолият кўрсатиб турган бир вақтда ўсиш суръати камайган корхоналар ўрнини тўлдириб боришмоқда. Мисол учун «Ўзиккиламчиранглиметалл» ҳиссадорлик жамияти қошида ҳиндистонликлар билан ташкил этилган «Хандикрафт» қўшма корхонаси томонидан тайёрланаётган бадиий безакли декоратив маҳсулотлар, «Файз ЛТВ»да тўқилаётган махсус мебеллар учун велюрлар, «ФЭТ» қўшма корхонасининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш жараёнида тайёрланаётган мурабболар, корейс технологияси асосидаги «Ўзманён» дори-дармонлари фикримизнинг далилидир. Ўтган йил давомида биргина «Ўзманён» ўзбек-корейс қўшма корхонаси 529 минг сўмлик, «Ўзбек-Райфль» ўзбек-швейцар қўшма корхонаси 24314 минг сўмлик кийим-кечак, «Ўз ЭЛЛАС» эса 3003 минг сўмлик гугурт ишлаб чиқаришган, «Дўстлик-2» ўзбек-хитой қўшма корхонаси туман аҳолисини карамель конфети ва печенье билан таъминламоқда.

Умуман олганда ўтган йил давомида халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш 229504 минг сўмни ташкил этди. Бу 1993 йилга нисбатан солиштирадиган бўлсак 136,6 фоиз демакдир. Шунингдек ички бозорни тўлдириш мақсадида кичик корхоналардан «Ғаффор» трикотаж маҳсулотлари, «Камилла» эса оёқ кийимлари билан, «Шарқ дарбоза» фирмаси чарм-атторлик буюмларини ишлаб чиқариб, муносиб ҳисса қўшаётир. Автомобиль ҳайдовчиларининг оғирини енгил қилиш мақсадида «Новатор» ишлаб чиқариш фирмаси автомобиль поршенларининг барча турдагисини чиқармоқда.

Айрим сабаблар ва хом ашёнинг етишмовчилиги туфайли 59 та кичик корхона ўз фаолиятини тугатди. Аммо яқинда Президентимиз томонидан қабул қилинган «Хусусий тадбиркорликда ташаббус кўрсатиш ва уни рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармон тадбиркорликни ва иқтисодиётимизни ривожлантиришда дастуриламал бўлади, деб ўйлайман. Шу кунгача тумандаги 8 та йирик корхона хусусийлаштирилди. Улар орасида «Файз» ва «Сергели» ҳиссадорлик мебель бирлашмалари, «Темир-бетон конструкциялари» ва «Қуёшдан ҳимоя қилиш мосламалари» заводлари, «Ўзиккиламчиранглиметалл» ва «Ёғочмаш» ҳиссадорлик жамиятлари бор. Шунингдек савдо шохобчалари, маиший хизмат ва умумий овқатланиш бўлимлари ҳам хусусийлаштирилмоқда. Айни шу кунда «Электромаш» заводи, «Ўзбек-Райфль» қўшма корхонаси ва 243-фуқаро авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси хусусийлаштириш учун катта тайёргарлик ишларини олиб боришмоқда.

Ишлаб чиқаришни жадал олиб бориш билан бир қаторда қурилиш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилган. Ўтган йилда 61,1 миллион сўмлик иш бажарилди. 12 та кўп қаватли, 303 та шахсий уйлар қуриб фойдаланишга топширилди. Уларнинг умумий майдони 65,4 минг квадрат метрни ташкил этади. Бундан ташқари ишлаб чиқариш бирлашмаларида янги технологияни жорий этиш қўшимча цехлар ташкил этиш мақсадида қурилиш ишларига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мана шу мақсад йўлида ўтган йилда 26,4 миллион сўм сарф этилди.

Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш борасида мактаб ва мактабгача тарбия ҳамда тиббиёт муассасаларида таъминотнинг узилиб қолмаслиги йўлида кенг изланишлар олиб борилмоқда.

Фуқароларимизни иш билан таъминлаш, жойлардаги бўш иш ўринларини тўлдириш мақсадида «Бандлик» дастури асосида иш кўрилмоқда. Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ва иш билан таъминлаш бўлимига ўтган йил давомида 1341 фуқаро мурожаат этган. Шундан 995 таси ишга жойлаштирилди, 111 нафари ишсизлик мақомини олган, 131 таси эса биринчи бор ишга жойлаштирилди.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, иқтисодиётимизни ривожлантиришга, ички бозоримизни янада тўлдиришга туманимиздаги барча ишлаб чиқариш корхоналари, ташкилот ва муассасалар, хизмат кўрсатиш ва маиший шохобчалар ўз улушларини қўшиш билан бир қаторда изланишлар ҳам олиб боришмоқда.

Суҳбатдош
Гулзода МАМБЕТОВА.

Хусусийлаштириш — давр талаби

МУЛК ЭГАСИНИ ТОПГАЧ

Республикамиз Президенти Ислом КАРИМОВ Олий Мажлиснинг биринчи сессиясидаги маърузасида мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, хусусийлаштириш масалаларига ҳам муҳим эътиборни қаратди. Бу бежиз эмас. Бинобарин шу ўринда «Чилонзор» умумий овқатланиш тресги ҳиссадорлик жамиятига айлангач жамият таркибида катта ўзгаришлар рўй берганлигини таъкидлаш ўринлидир. Ошхоналар йириклаштирилиб, хусусийлаштирилди. Жамият негизида бир нечта янги цехлар очилди. Турли маҳсулотлар билан савдо қилувчи 14 та дўкон бунёд этилиб, аҳолига хизмат кўрсата бошлади. Энг муҳим янгиликлардан бири — хусусийлаштирилган баъзи ошхоналарда уйга буюртма билан таом етказиб бериш йўлга қўйилди. Мухбиримиз жамият раиси Суннат Азимов билан шу ҳақда суҳбатлашди.

— Бу ишлар ўз-ўзидан бўлгани йўқ,— дейди Суннат Абдуалимович.— Янги усулга ўтишдан олдин узоқ тайёргарлик кўрдик. Барча ошхоналарда таъмирлаш ишларини олиб бордик. Уларни биринчи даражали хизмат кўрсатиш корхонасига айлантирдик. Бир йилнинг ўзида 12 та ошхона қайта қурилиб, янгиланди. Иккинчи йили эса яна 8 та янги ошхонани бунёд этиш имкониятига эга бўлдик. Агар бундан беш йил муқаддам ихтиёримизда ҳаммаси бўлиб 15 та ошхона ва битта омборхона бўлган бўлса, ҳозирга келиб, таомхоналар сони 153 тага етди.

— Суннат ака, албатта, хусусийлаштириш бу ўз-ўзидан амалга ошадиган жараён эмас. У маълум муддат синов даврини ҳам талаб қилади.

— Биз синов даврини ўтаб бўлгач, хусусийлаштиришга қадам қўйдик. Чунки 1991 йилданоқ биздаги ошхоналар хўжалик ҳисобига ўтиб ишлай бошлашди. Янгилик шарофати билан улардаги жиҳозлар ҳам янгиланди. Бу ўзгаришлар учун 700 минг сўм сарфланди. Натижада хизмат маданияти ошди. Таомлар сифати яхшиланди. Ўша йилдан бошлаб биз ҳар чоракда мини баланс ўтказишни йўлга қўйдик. Бу дегани барча умумий харажатлар тўла ҳисоб-китоб (бунга электр қувватидан тортиб, майда-чуйда сарфларгача киради) қилинади. Бу усул айниқса, хусусийлаштиришга ўтаётганимизда жуда қўл келди. Ошхона эгалари ўзларининг ойлик харажатларини олдиндан ҳисобини оладиган, шунга яраша ва қолган хизмат турларини ҳам қоплайдиган миқдорда даромад қилишга ҳаракат қилишадиган бўлишди. Шу аснода 1992 йилнинг март ойидан бошлаб ошхоналарни хусусийлаштиришга киришдик. Олдинига бу ишни ўзини анча тутиб олган жамоалардан бошладик. Улар ҳисобига зўр-базўр ишлаётган ночор ошхоналарни қўшиб юбордик. Шу йўл билан таомхоналар йириклашди. Қарасак, 4-5 та тажриба тариқасида хусусийлаштирилган жамоаларнинг қўлга киритаётган натижалари чакки эмас. Бунинг устига Президентимизнинг ўтган йилнинг 21 январидаги «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони матбуотда эълон қилиниб қолди. Шу Фармон шарофати билан ёппасига хусусийлаштириш бошланиб кетди. Ўтган йилнинг охирида жамиятимиз хусусийлаштиришнинг биринчи босқичини самарали якунлаб, иккинчи босқичга қадам қўйди. Бизга қарашли 153 та ошхона ва қаҳвахона йириклашиб, 25 та ошхонага бирлашди. Ҳозир уларнинг ҳаммаси ўз эгасига топширилди. Бундан ташқари, туманимиздаги мавжуд дўконларнинг барчасида ўз бўлимларимизни очдик.

— Ҳозир бир жойда тўхтаб турадиган вақт эмас. Шу нуқтаи назардан қараганда, янги усулга ўтиш билангина хотиржамланиб қолиш ҳам ярамайди...

— Бу тўғри гап. Биласизми, ҳар бир янгиликнинг ўзига хос муаммолари бўлганидек, у яна бир бошқа янгиликка йўл очиб бериши ҳам мумкин. Ошхоналар тўла хусусийлаштирилиб бўлингач, жамиятимиз ихтиёрида иккита омборхона ва битта биринчи даражали қаҳвахона қолди, холос. Қарасак, биз ошхона-ю ва уларга таъминот етказиб берадиган корхона ҳамда хўжаликлар ўртасида воситачи бўлиб қоляпмиз. Чунки хусусийлаштириш қонун-қоидасига кўра, уч йилгача ошхоналарга шартнома асосида керакли маҳсулотларни асосан, биз етказиб туришимиз керак. Шу тариқа улардан бизнинг ҳисобга тушадиган арзимас даромад билан чегараланиб қолиб бўлмайди. Дарҳол ўз-ўзимизни қоплашнинг бошқа йўлларини қидирдик. Бир йўла учта цех очдик. Бу-тикувчилик, макарон ва сақич тайёрлаш цехларидир. Улар ҳисобига йил давомида ярим миллион сўмликдан ортиқ даромад қилинди. Бу йил эса яна бир цех — қандолат цехини ишга туширишни ният қилиб қўйганмиз. Ҳозир бу йўлда дастлабки қадам қўйилди.

Умуман, ўтган йили жамоамиз учун унумли йил бўлди. Саккиз марта шаҳар миқёсида савдо кўргазмалари ўтказилди. Наврўз ва Мустақиллик кунларида савдо байрамларини ташкил этдик. 39 марта бош ошпазлар эҳтиёжини ўрганувчи анжуман, 43 марта ошпазлар куни ўтказилди. Шу йили 6 турдаги янги таом тайёрлаш йўлга қўйилди. Йиллик режамиз 27 миллион 505 минг сўмни ташкил этди. Ялпи даромад 11 миллион 344 минг сўмдан ошиб кетди. Январь ойида оддий хизматчиларимизнинг ўртача ойлиги 626 сўмга етди.

— Суннат ака, республикамиз Президентининг «Хусусий тадбиркорликда ташаббус кўрсатиш ва уни рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармони юзасидан қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Хусусийлаштириш масаласига катта эътибор берилаётгани бежиз эмас, албатта. Кўп йиллик тажрибадан хулоса чиқариб, айтишимиз мумкинки, ҳозирги бозор иқтисодиёти келтириб чиқараётган танқисликлардан фақат шу йўл билангина чиқиб кетиш мумкин. Чунки хусусийлаштириш биринчи навбатда корхонани эркин ва дадил ҳаракат қилишга чорлайди. Қолаверса, ўз манфаати йўлида хизмат қилаётган жамоа бугун кечагидан эртага бугунгидан кўпроқ даромад қилиш пайига тушиб қолади. Бу фойдали ҳаракат ҳар икки томон учун яхши самара беради. Хўрандалар мўл-кўл , сифатли ва мазали таомлар билан таъминланишса, мулк эгасининг эса даромади ошади. Хусусийлаштиришдан мурод ҳам шу. Шундай экан, йўналишимиз дастуриламали бўлган иккинчи фармон бўйича асосан ташаббускорликни оширишга ҳаракат қиляпмиз. Бу хусусда ҳар бир жамоа ўз йўналиш режасини ишлаб чиққан...

Биз хусусийлашгандан кейинги аҳвол билан яқиндан танишиш мақсадида туманга қарашли бир нечта ошхоналарда бўлдик.

«Наврўз» ошхонаси Тошкент метрополитенининг «Улуғбек» бекатида жойлашган. Қишки ва ёзги жами 160 ўринга эга бўлган бу ошхонага Ғуломқодир Аҳроров бошчлик қилмоқда. Ичкари кирганимиза у хўрандалар билан телефон орқали гаплашаётган экан.

— Буюртма билан уйга таом етказиб беришни йўлга қўйганимиз яхши бўлди-да,— дейди у ҳамроҳимиз жамият раиси ўринбосари Фозилжон Иброҳимовга қараб.— Мижозлар бу янгиликдан жуда хурсанд бўлишяпти. Буюртмалар сони кун сайин ошиб боряпти. Кеча 16 хонадонга шундай хизмат кўрсатган бўлсак, бугун тушликкача 18 та буюрма қабул қилдик...

«Шаррус» ошхонасида диққатимизни тортган нарса унинг қайта жиҳозланиши бўлди. Ўртада умумий зал атрофи гир айланган хоналардан иборат. Чиройли матолардан парда тортилган бу бўлинмалар худди театр фойеларини эслатади. Тўрт ва олти кишига мўлжалланган ушбу хоналар дид билан жиҳозланган. У ўз ҳолича дам олишни истаган оилаларга, ёру биродарлар ўтириши учун жуда қулай. Бошлиқ Низомиддин Шариповни суҳбатга тортдик:

— Хусусийлашгандан кейин биринчи навбатда ошхонамизни хўрандалар дидига мослаб безашга эътибор бердик. Таомлар тайёрлашга ҳам ўзгаришлар киритдик. Кўпроқ эътиборни тансиқ овқатларга қаратдик. Шу йўл билан хўрандаларни ўзимизга жалб этдик. Шунинг учун бўлса керак, ошхонамиз ҳамиша гавжум. Айниқса, кабиналарга буюртмалар кўп.

Шундоққина «Пахтакор» стадионининг биқинида, Анҳор бўйида жойлашган «Ал-Азиз» ошхонаси бир вақтлар ўз ҳолига ташлаб қўйилганди. Шаҳримизнинг энг хушманзара ва сўлим жойига жойлашган бу ошхонага таомлар сифати яхши бўлмагани учун хўрандалар жуда кам киришарди. Ҳозир бу ерда ўзгача манзарага дуч келасиз. Ошхона тамоман янгиланган, зал ва хизмат бўлинмалари кенгайтирилган. Залдан ташқари йўлка ва сув бўйига қўйилган стол ва стуллардан биронта бўш жойни тополмайсиз. Хўрандалар билан суҳбатлашдик. Уларнинг ҳаммаси ошхона хизматидан миннатдор эканликларини айтишди.

Биз юқорида қайд этилган ошхоналар фаолиятини кузата туриб, юртбошимизнинг Олий Мажлис сессиясидаги дастурий маърузасида таъкидлаганидек, чиндан ҳам хусусийлаштириш давр тақозоси эканлигига, у мулк эгаларига ҳам, мижозларга ҳам қулайлик ва кенг имкониятлар яратаётганига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Диққат, янгилик!

ИСТЕЪДОДЛАР ҚАЕРДАСИЗ?

Ҳозирги кунда мустақил Ўзбекистон учун малакали кадрлар тайёрлашдаги долзарб ва истиқболли йўналишлардан бири — мактаб ўқувчилари орасидан истеъдодли, зукко болаларни саралаб олиб, уларни махсус мактабларда мазмунли дарслар асосида ўқитиш, қобилиятларини ривожлантириш ва халқ хўжалигининг турли соҳалари учун малакали мутахассислар етиштиришдир. Зеро, мантиқий тафаккури баланд, иқтидорли болалар истеъдоди худди олмосга жило бергандек эҳтиёткорлик билан ривожлантирилса, келгусида улар муҳим иқтисодий, ижтимоий ва илмий масалаларни ечишга қодир инсонлар бўлиб етишадилар.

Шу йилнинг январь ойидан бошлаб Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти билан ҳамкорликда ва Термиз муаллимлар тайёрлаш институтининг психология лабораторияси мутахассисларини жалб этган ҳолда жуда долзарб ва хайрли ишга қўл урдилар. Яъни Тошкентдаги барча ўзбек мактаблари 9-11 синф ўқувчиларини қамраган ҳолда «Ёш истеъдодларни излаймиз» тест-синовлари бошлаб юборилди.

Шу мақсадда болаларга махсус саволномалар тарқатилди. Унинг ўзига хос томони шундаки, болалар «Кимлар синфда математика, физика, биология, химия ёки географиядан энг яхши биладилар? Энг кўп бадиий адабиёт ўқийдиганлар ва ёзма ишларни хатосиз ёза оладиганлар кимлар? Синфдаги энг доно, ўқимишли, ўз устида ишлайдиган уч кишини айтинг, қабилидаги саволларга жавоб қайтариб, ўзлари синфларидаги энг доно ва иқтидорли болаларни танлаб беришлари даркор эди. Танланган болалар рўйхати умумлаштирилиб, сўнг унга асосан 1-4 февраль кунлари Тошкент шаҳар Болалар ва ўсмирлар ижодиёти марказида Термиз муаллимлар тайёрлаш институти мутахассислари иштирокида танловнинг иккинчи босқичи бўлиб ўтди. Унда пойтахтдаги 104 та мактабдан 770 ўқувчи қатнашиб, 90 дақиқа ичида руҳий-ақлий тест бўйича 5 та вазифани ечишди. Болаларнинг жавоблари Термизда обдон ўрганилиб, компьютерда қайта ишланиб, кимнинг қайси фанларга қанчалик қобилиятлари борлиги аниқланади ва натижаси шаҳар Халқ таълими бош бошқармасига келгач, уларнинг энг иқтидорлилари билан келгусида яна иш олиб борилади.

— 9-синфни битирган, тестдан ўтган ўқувчиларни Тошкент давлат педагогика институти қошида очилаётган лицейга қабул қиламиз, — дейди биз билан суҳбатда шаҳар Халқ таълими бош бошқармасининг умумий ўрта таълими бўйича бош мутахассиси Абдуманноп Собиров. — 11-синфни тамомлаган энг иқтидорли ўқувчилар учун эса институтларга тайёрлов курслари ташкил қилинади ва улар имтиҳонларга ҳар томонлама тайёрлаб борилади. Ушбу педагогикага иштиёқманд болаларнинг қобилиятларини ривожлантириш учун бутун имкониятларни яратиб берамиз. Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш ўринлики, айрим сабабларга кўра иккинчи босқич синовидан ўтолмаган ёки унга келолмаган яна 170 нафар ўқувчиларнинг ақлий-руҳий тест синови қўшимча равишда февраль ойининг иккинчи ярмида ўтказилади.

Яна бир ижобий янгилик шундан иборат бўляптики, Тошкент давлат педагогика институти қошида давлат талаба танлов маркази билан биргаликда олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кирувчиларни тайёрлаш мақсадида махсус курслар ташкил қилинди. Бунда январь-май ойларигача муддатни қамраб олган туманма туман жадвал тузилди. Бу курсларга асосан рус ва ўзбек тилларида таълим олган 11-синф ўқувчилари жалб этилиб, улар «Абитуриентларни олий ўқув юртлари ва ўрта махсус ўқув юртларига тест асосида танлашнинг ўзига хос хусусиятлари» мавзусида 4 соатдан маъруза тинглайдилар. Хоҳловчилар эса ўз қобилиятларини аниқлаб, куч-билимларини баҳолаш мақсадида турли хил фанлардан тест синовларидан ўтишлари мумкин. Бу курсларни ташкил этишдан мақсад эса ўқувчиларга тест синовлари, унинг моҳияти ва ўзига хос хусусиятлари ҳақида тушунча бериш, уларни ўқув юртлари имтиҳонларига тайёрлаб боришдир.

Шуниси қувонарлики, давлат талабалар танлови маркази маълумотларига кўра, 1994 йили олий ўқув юртларига кирган талабалар ўртасида билим даражаси юқорилиги бўйича Тошкент шаҳри энг юқори кўрсаткичга эришди. Ўйлаймизки, ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитларида юқоридаги каби эртани кўзлаб амалга оширилаётган тадбирлар яқин келажакда албатта ўзининг мевасини беради.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

«Шарқ гули» ҳиссадорлик жамиятининг попоп цехида тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифати аъло даражада чиқишига фақат попопчилар эмас, балки дастгоҳларни доимо назоратдан ўтказиб турувчи созловчилар, механикларнинг ҳам ҳиссаси каттадир. Сиз суратда кўриб турган механик Абдували Қаҳҳоров ҳам кўп йиллардан буён шу корхонанинг фидойи ишчиларидан саналади. Унинг қўли теккан тикув ва тўқув машиналари кўп вақт таъмирталаб бўлмай ишлайди.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

Минг бир касб

МЕҲНАТДА НАМУНА

2-троллейбус саройида, кўпчилик назарига тушган камтар, камсуқум бир инсон меҳнат қилади. Унинг исми-шарифи Турғун ака Шеров. У шу саройда 1959 йилдан буён ҳайдовчи бўлиб ишлаб келади. 20 дан зиёд шогирдлари бор. Режаларини мунтазам 110-120 фоизга бажарадиган бу инсон ўз касбининг чинакам фидойисидир. Унинг кўп йиллик самарали меҳнатлари эътиборсиз қолмаган: медаль, орден соҳиби, Фахрий ёрлиқлар, пул мукофотлари эгаси, мусобақалар пешқадамидир.

Ҳар бир меҳнат жараёнининг ўз илғорлари бўлгани каби Турғун ака ҳам саройнинг фахридир. Ҳамкасблари — йўналиш бошлиғи Нурали Солиев, бош диспетчер Карим Мирзаев, Фарҳод Солиев, бир-бирлари билан бамаслаҳат иш тутишади.

«Сирғали тумани — модалар уйи» йўналиши бўйича қатнайдиган 2505-рақамли 15-троллейбус доимо озода, ҳамиша йўлга ҳозиру нозир. Сабаби Турғун аканинг ўз ишига пухталигию, жонкуярлиги. Турғун ака билан бир марта суҳбатлашган киши унинг сўзларидаги қатъият, ҳаракатларидаги жўшқинликни сезади.

— Аввалambор, меҳнатдан бахт топиб 35 йилдан буён одамларнинг узоғини яқин қилиб, дуо олишдек бахтга муяссар бўлишимда, менга илк бор троллейбус рулини қандай тутишни ўргатган устозим Ўлмас Рустамовдан бир умрга миннатдорман,— дейди Т. Шеров.— Қолаверса, мен билан куну тун меҳнат қилаётган жамоамиз иноқлиги ишимизда яхши самаралар беряпти.

Сарой маъмурияти яқинда Чехиядан келтирилган «Шкода» ва Урицкийдан келтирилган қўшма салонли ҳайдов воситаларини олди. Бу машиналар ҳозир шаҳар аҳолиси узоғини яқин қилмоқда.

Турғун ака Шеров 2-саройнинг фахрли ҳайдовчиларидан бири бўлиш билан бирга оиласида ўзгаларга ўрнак ота ҳамдир. Икки қиз, уч ўғилни тарбиялаб, вояга етказди. Ҳозир улар турли жабҳаларда сидқидилдан меҳнат қилишмоқда. Бунда унинг турмуш ўртоғи Ҳалима опанинг ҳам ҳиссаси катта, албатта. Шунинг учун ҳам бу оила Акмал Икромов туманидаги Ҳаббат кўчасида яшовчи оилалар орасида ўрнак.

Суҳбатилла НОРХЎЖАЕВ.

«Оқшом»нинг янги рукни:

«ИККИ ДИЛ ДОСТОНИ»

УЗУККА КЎЗ ҚЎЙГАНДЕК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Олий Мажлис биринчи сессиясида қилган дастурий маърузасида маънавият масалаларига алоҳида эътиборни қаратар экан «Биз соғлом авлодни тарбиялаб, вояга етказишимиз керак. Соғлом киши деганда фақат жисмоний соғломликни эмас, балки шарқона ахлоқ-одоб ва умум башарий ғоялар руҳида камол топган инсонни тушунамиз», деб таъкидлади. Бу фазилатларни шакллантиришда оиланинг, ундаги муҳитнинг аҳамияти беқиёсдир.

Халқимизда «Бир-бирига узукка кўз қўйгандек мос-а!» деган ҳайрат ва ҳавасни англатувчи нақл бор. Одатда бу ибора ажойиб оила сардорлари бўлган эру хотин шаънига айтилади. Оилавий санъаткорлар, адиблар, рассомлар, фан арбоблари озмунчами? Улар бир-бирларига елкадош, ҳаммаслак бўлиб, юртимиз шаън-шавкатини оламга ёйишда бел боғлаб хизмат қилганлар ва қиляптилар. Чини билан ҳам халқ артистлари, Давлат мукофоти соҳиблари бўлган Аброр Ҳидоятов ва Сора Эшонтўраева, Олим Хўжаев ва Шоҳида Маъзумова, Аббос Бакиров ва Қамара Бурнашева, Ойсар Иброҳимов ва Хадича Иброҳимова, соҳиби қаламлар Ҳамид Олимжон ва Зулфияхонимлар, Саид Аҳмад ва Саида Зуннунова, Абдулла Қаҳҳор ва Кибриё Қаҳҳорова, адабиётшунос олим Ҳамид Сулаймон ва Фозила Сулаймонова сингари юртимизнинг асл фарзандларига кимлар ҳавас қилмайди! Улар баркамол ижод соҳиб ва соҳибалари бўлиш билан бирга, ибратли, ҳар томонлама мақтаса арзигулик оила эгалари ҳам бўлишган. Юлдузи юлдузига тўғри келиб, бирга ижод захматини чекиб, қувончини баҳам кўриб келаётган шундай замондошларимиз, яна ҳам аниқроғи ҳамшаҳарларимиз жуда кўп. Уларнинг ҳаёти, ижодий изланишлари, турмуши ҳар биримизни қизиқтириши табиий. Шуларни ҳисобга олиб «Оқшом» газетаси бугундан бошлаб ўз саҳифаларида янги «Икки дил достони» рукни очишга қарор қилди. Шу рукн остидаги биринчи ҳикоямиз адабиётимиз ва санъатимиз довруғини эллардан элларга, тиллардан тилларга ёйган Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон халқ ёзувчиси, академик Комил Яшин ва Ҳалима Носировалар ҳақида.

Комил Яшин деган чоғимизда юртимиз театрларининг пардалари ўз-ўзидан кўтарилиб кетгандек туюлади. Сабаби атоқли драматургимизнинг қаламига мансуб «Генерал Раҳимов», «Равшан ва Зулхумор», «Тор-мор», «Ёндирамиз», «Нурхон», «Ўлим босқинчиларга», «Фарҳод ва Ширин», «Гулсара», «Ҳамза» сингари ўнлаб пьесаларнинг аксарияти республикамиз театрлари саҳнасидан тушмай, ҳали ҳам ўйналиб келинади.

Хушовоз қўшиқчи, Халқ артисти, Давлат мукофотлари соҳибаси Ҳалимахоним Носировани «Ўзбек булбули» деб эъзозлашади. Унинг ниҳоятда жарангдор овозини эшитган Константин Станиславский «Ҳалима — бу мўъжиза-ку!» деб хитоб қилган эди. Икковлон узоқ йиллардан бери тотув оила қуриб, биргаликда ижод қилиб келишади.

КОМИЛ ЯШИН ҲИКОЯСИ

— 1929 йил эди ўшанда. Андижон театрида «Икки коммунист» номли драмам ўйналди. Томоша тугагандан кейин санъат шинавандалари роса қарсак уришди. Артистлар парда олдига чиқиб қайта-қайта таъзим бажо этишди. Охири Музаффар Муҳамедов, ўша машҳур Музаффар ота мени етаклаб саҳнага олиб чиқди.

— Сиз кўрган томошани мана шу киши ёзди,— деди.

Шу воқеага ҳам олтмиш беш йилдан ошибди! Тақдиримда битилган экан, насиб қилган экан, адабиётнинг муқаддас йўлларидан ҳозирги кунларгача юриб келяпман.

Билсангиз, ота авлодим томонидан тошкентлик бўламан. Бобомни Жумабой туякаш дейишарди. Шу билан тирикчилик қилган бўлса керак-да. Чақичмон маҳалласида яшашган. Отам Нуъмон Жумабоев Тошкентда туғилган. Кейин замона зайли билан Андижонга бориб, ўша ерда яшаб қолган. Оиламиз катта эди. Мен тўққиз боланинг саккизинчисиман.

Ижодкор бўлиш учун оиланинг ҳам таъсири бўлиши табиий. Отам маърифатли киши бўлганлар. Уйимиздан газета-журналлар сира узилмасди. Йигирманчи йиллардаги кўплаб суҳбатларга гувоҳ бўлганман.

Ижодимни шеърлар ёзишдан бошлаганман. Шеърларим «Янги Фарғона» газетаси, «Ер юзи», «Муштум», «Маориф ва ўқитувчи» журналларида босилиб турарди. Мавзулар хилма-хил эди. Ёзган барча шеърларим 1930-1931 йилларда чоп этилган «Қуёш», «Кураш», «Комсомол» мажмуаларидан жой олган.

Биринчи пьесам яратилишида бевосита ўзим кўрган-кечирганларим, йигирманчи йиллардаги суронли воқеалар, Ҳамза Ҳакимзода билан бўлган учрашувларим сабаб бўлди. У «Икки коммунист» деб аталарди. Андижон театрида ўша йиллари Ҳамза раҳбарлигида ажойиб драмтруппа фаолият кўрсатарди. Ваҳобжон Азимов, Туйчи ота, Фотиҳ Бойбеков, Ориф Гармон Тошматов, Исоққори Каримов, Тўхтасин Жалилов, Абдуқодир Зуннунов каби нодир истеъдод эгалари бор эди бу труппада.

Тўғри, «Икки коммунист»дан олдин «Лолахон», «Тенг-тенги билан», «Қуёш» сингари бир пардали пьесалар машқ қилганман. Лекин илк йирик асарим «Икки коммунист» эди. Мақтаниш эмас, томоша анча машҳур бўлиб кетувди. Лутфихоним Саримсоқова — Кумуш, Муҳаммаджон Тожизода — Арслон, Ваҳобжон Азимов — Мадазим, Ҳалимахоним эса Дилбар ролида ўйнаган эдилар.

ҲАЛИМА НОСИРОВА ҲИКОЯСИ

— Таржимаи ҳолимда шу пайтгача тўлиқ айтилмаган жойлари кўпгина. Падари бузурукворим Муҳаммад Носир жуда билимдон, ораста кийинадиган киши бўлганлар. Қўқондаги хон саройида анча эътиборли, нуфузли саналганлар. Онам Хосиятхон отам вафотидан кейин тўртта қора кўз билан қолдилар. Кичкиналар ҳисобланган мени ва Расулжонни интернатга жойлаштирдилар. Ўзлари эса фабрикага кириб ишлай бошладилар.

Ўшанда ҳам қўнғироқдек овозим билан ашулалар айтардим. Шеърларни ёд ўқирдим. Хотирам жуда кучли бўлган чоғи, бир марта эшитсам, ёдлаб олаверардим. Катта-кичик саҳна асарларида роллар ижро этардим. Бахтимни қарангки, дастлаб Ҳамзанинг назари тушди менга. Сўнгра Маннон Уйғур, Муҳиддин Қориёқубов, Йўлдош Охунбобоевлар билан танишдим. Улар менга Тошкентга бориб ўқишимни маслаҳат беришди. «Санъаткор бўласан, сенинг йўлинг шу», дейишди.

1929 йилнинг кузи сира ҳам эсимдан чиқмайди. Интернатнинг энг яхши ўқувчиларини Тошкентга жўнатишди. Ҳали-ҳали эсимда, қизил вагонда келгандик. Бизни Собира Холдорова бирга олиб келганди.

Мен Тошкентда яна бир онамни топдим. Саодатхоним Еникеева бизга онамиз йўқлигини билдирмади. Онамиздан аъло тарбиялади, эркалади. Мен шу ерда татарча, русча куйларни эшитдим, қўшиқларни жон қулоғим билан тингладим. Фортепьяно чалишга ҳавасим тушиб қолди.

Санъатдаги йўлимни узил-кесил танлашимда Али Ардобус раҳбарлигидаги ҳаваскорлик тўгарагининг хизмати катта бўлди. Менга ўхшаган кўплаб санъат ишқибозларини бу тўгарак катта санъат сари йўллаган эди.

Маълумки, 1924 йилда иқтидорли йигит-қизларни Боку театр техникуми қошидаги ўзбек драматик студиясига ўқишга йўлладилар. Уларнинг орасида борлигимдан бошим осмонда эди. Айнан шу ерда Озарбайжон мақомларини, халқ қўшиқларини астойдил ўргана бошладим. Бизларни машҳур Узайр Ҳожибеков ўз ҳомийлигига олганди. Ўша вақтларда унинг «Лайли ва Мажнун» операсининг таърифи тиллардан тушмасди. Бокуда «Ойдин», «Эски фикрлар», «Аршин мол-олон» сингари пьесаларда роллар ўйнадим. Ҳусайн Жовид, Фузулий шеърларини ўқиб, ўргандим. Чини билан ҳам мен ўзбек драма студиясида гўзаллик оламини, оҳангларнинг сеҳрли дунёсини кашф этдим.

КОМИЛ ЯШИН ҲИКОЯСИ

— Ўзимнинг олис ҳаёт йўлимда кўплаб ажойиб инсонларни кўрдим. Улар билан суҳбатлашиш бахтига мушарраф бўлдим. 1934 йилларда ажойиб сўз усталари Александр Фадеев, Александр Серафимович, Николай Погодин, Самад Вурғун, Николай Тихонов, Мухтор Авезовлар билан танишдим. Уларнинг то сўнгги нафасларига қадар эҳтиром билан муносабатда бўлдим.

Ҳаётимдаги энг ажойиб дам 1954 йилда бўлиб ўтган эди. Ўшанда Қозоғистон Ёзувчилар уюшмасининг қурултойи бўлиб ўтган эди. Мен шу анжуманда Михаил Шолохов билан танишдим. Бир ҳафта мобайнида ижодий суҳбатларда бўлдим. Машҳур адиб Алексей Толстой, Анна Ахматова, Владимир Луговской, Корней Чуковскийлар уруш пайтида Тошкентда бўлишганди.

Жаҳон тан олган адиблардан Нозим Ҳикмат, Пабло Неруда, Луи Арагон, Файз Аҳмад Файз, Сажжод Зоҳир, Мулк Раж Ананд, Муин Бсису, Мирзо Турсунзода, Мирзо Иброҳимов, Берди Кербобоевларнинг ҳар бири билан учрашувларим бир мактаб бўлади, десам хато қилмайман. Бундай учрашувлар жуда кўплаб бўлган. Қайси бирини айтай?

Генерал Собир Раҳимовни кўрганмисиз деб сўрадингиз. Кўрганман, учрашиб суҳбатлашганман. 1929 йил эди ўшанда. Абдулҳаким акам Самарқандда отлиқ аскарлар дивизиясида хизмат бурчини ўтаётган эди. Собир Раҳимовни — ёш командирни ўшанда кўриб, гаплашолмагандим. 1943 йилда эса Москвада ўзбек адабиёти ва санъати декадаси бўлди. Собир Раҳимовни ўша ерда «Москва» меҳмонхонасида кўрдим. Бизни Ғафур Ғулом таништириб қўйди. Тоза мириқиб суҳбатлашдик. Шундан кўп ўтмай у жангда ҳалок бўлди. Мен ўзимни унинг руҳи олдида қарздор деб билдим. Турли материаллар йиғдим. Ниҳоят, «Генерал Раҳимов» драмасини ёздим.

ҲАЛИМА НОСИРОВА ҲИКОЯСИ

— Ҳаёт тасодифларга тўла деб бекорга айтишмас экан. Бокудаги ўқишим охирига етмади. 1928 йилда Тошкентга қайтдим. Ўзбек санъатининг ёрқин юлдузларидан бири Турсуной Саидазимовадан ажраб қолдик. Унинг йўқлигини билдирмаслигим керак эди. Оз фурсатда Ҳалима (Ғулом Зафарий, «Ҳалима»), Қумри (Чўлпон, «Ёрқиной»), Малика (Карло Гоцци, «Маликаи Турандот»), Клариче (Карло Гольдони, «Икки бойга бир малай»), Мария Андреевна (Гоголь, «Ревизор») сингари ролларни ижро этдим.

1929 йилда Андижон театрига ишга келдим. Гулчеҳра («Аршин мол-олан»), Дилбар («Икки коммунист»), Лайли («Лайли ва Мажнун»), Ширин («Фарҳод ва Ширин») сингари ролларни завқ билан ижро этдим.

Эзгу ниятим — опера қўшиқчиси бўлиш, ажойиб партиялар ижро этишдек орзум аста-секин ушала бошлади. Тошкентда ўзбек давлат мусиқали театри ташкил этилди. Унга мусиқамиз сардори Муҳиддин Қориёқубов раҳбарлик қила бошлади.

Ун етти ёшимда бунчалар шуҳрат қозонаман деб ҳеч ўйламаган эдим. 1930 йилда Москвада ўтказилган миллий театрлар Олимпиадасида қатнашдим. «Гулузорим» қўшиғини ижро этдим. Станиславский домланинг «Ҳалима — бу мўъжиза!» деган сўзлари менга буюк мукофот бўлди. Ўн тўққиз ёшимда республикада хизмат кўрсатган артист унвонини олдим.

1934 йилда Москвадаги Академик Катта театрининг стажёри — толибаси бўлдим. Москва консерваторияси қошидаги ўзбек опера студиясининг ташкил этилишида кўмаклашдим. Ўзим унинг биринчи битирувчиси бўлдим.

1936 йилда Москвада ўзбек адабиёти ва санъати декадаси бўлиб ўтди. Икки мусиқий драма — «Фарҳод ва Ширин», «Гулсара»да бош ролларни ижро этдим. 1937 йили Халқ артисти деган юксак унвонга сазовор бўлдим. Айтинг-чи, бу менга чинданам бахт эмасмиди? Ижод завқига буткул берилдим. Юрагимда янги роллар иштиёқи ёнарди.

КОМИЛ ЯШИН ҲИКОЯСИ

— Ёзган пьесаларимдаги аёллар образи ҳақида сўрадингиз. Ўзбек аёлларининг ёрқин сиймоларини яратиш — менинг энг муқаддас орзум бўлиб келган. Нодирабегим, Увайсий, Маҳзуна, Анбар отин, Дилшод, асрдошларимиздан Шамсиқамар Ғойибжонова, Тўрахон ая Иброҳимова, Тожихон Шодиева... санайверсак адо бўлмайди.

Хосият ая кимлигини биласизми? Жуда иродали аёл! Тўрт болани оёққа турғазди. Энг катта қизи Ойшахон ўқиб, билимли бўлди, доцент. Болалари эса санъат йўлидан кетишди. Ўзбекистон халқ артистлари Роза Юсупова, Клара Юсуповаларни биласизми? Тошкент Давлат консерваториясининг профессори, ректори Офелия Юсуповани-чи? Ҳа, балли, улар Ойша опанинг қизлари бўлади. Ойша опанинг синглиси Ҳалимахоним менинг умр йўлдошим.

Асарларимиздаги Дилбар, Гулсара, Онахон, Нурхон, Офтобхон сингари аёллар образига ўзим билган, кўрган аёлларнинг ҳаётлари асос қилиб олинган.

Ҳалимахон ҳақида сўзланг деяпсизми? Ҳалима Носирова халқимизнинг ардоқли булбули. Ҳалимахон болаларимнинг меҳрибон онаси, менинг ҳамкор дўстим. У билан танишиб, ҳаёт йўлида бирга одим ташлаб келаётганимизга 65 йилдан ошди.

Ҳалимахоним менинг энг яхши асарларимда бош ролларни ижро этган. Гулсара («Гулсара»), Норгул («Бўрон»), Дилбар («Тор-мор»), Асал («Асал»). «Гулсара» учун 1952 йилда икковимиз ҳам Давлат мукофотига сазовор бўлганмиз. Шунақа, ҳамнафас, ҳамкормиз Ҳалимахон билан.

Икки ўғил, икки қизни камолга етказдик. Уларнинг бири — шифокор, бири олим, бири араб тили мутахассиси. Набираларимиз, авараларимиз бир этак. Уйимиздан одам аримайди. Барчаси ўзимизнинг ўғил-қизлар бўлиб кетган. Қайси бир шаҳарга бормай, албатта бир ўғлимиз ёки қизимиз қучоқ очиб чиқади. Инсонга яна нима керак — билмадим.

ҲАЛИМА НОСИРОВА ҲИКОЯСИ

— «Эр — Торғин» операсини саҳнага қўяётганимизда оғир 1937-38 йиллар эди. Халқимизнинг асл фарзандлари бўлган Фитрат, Чўлпон, Абдулла Қодирий, Усмон Носир, Ғулом Зафарий, Элбек, Зиё Саид, Сотти Ҳусайн, Акмал Икромов, Файзулла Хўжаевлар бирин-кетин қатағон деб аталган даҳшат тегирмонига тушган эдилар. Кундуз кунлари минг бир хил қийноқлар, дўқлар, азоблар остида кечарди. Оқшомлари эса яратган образларимга халқимиздан беадад олқиш олардим. Чамаси дарду аламларим ижро этган ролларимга омухта бўлиб кетганди. «Эр — Торғин» операсидаги Оқ Юнус партиясини шундай бир шароитда қиёмига етказганман. Бахтимга спектакль катта муваффақият қозонди.

Уруш давомида концерт бригадалари таркибида фронтларга бордик. Уруш нималигини ўз кўзим билан кўриб келдим.

Ижод, изланиш — менинг бир умрлик ҳамроҳим. Бутун юрагим, орзуларим, армонларим Зуҳра («Тоҳир ва Зуҳра»), Зайнаб («Зайнаб ва Омон»), Майсара («Майсаранинг иши»), Саодат («Ҳамза») ва яратган бошқа кўплаб образларимга сингиб кетган. Шунинг учун бўлса керак халқимиз уларни ҳали ҳам севади.

Чинакам бахт нима экан, деб кўп ўйлайман ўзи. Чиндан ҳам бу эришган бахт, қанча-қанча суронли йўлларни босиб ўтиб, эришган истиқлолимиз эмасми? Мен саҳнада яратган аёллар ана шу истиқлол йўлидаги бағри қон ғунчалар эди, десам тўғри бўлади.

КОМИЛ ЯШИН ҲИКОЯСИ

— Йиллар карвони оҳиста ўтаверади. Шундай дейишга одатланиб қолганмиз. Лекин шу карвон қандай кетяпти, нима билан кетяпти — ҳамма гап ана шунда! Шукрки, Ҳалимахон билан бизнинг карвонимизнинг юклари бисёр. Карвонда неча йил ижод қилган бўлсак, нима яратган бўлсак барчаси бор. Яшаш, яратишда юзимиз ёруғ.

Юртимиз Ўзбекистон мустақилликка эришди, шукр. Қани эди ёшлик йилларимиз қайтиб келса-ю биз яна жўшиб ижод қилсак, яратсак. Лекин ҳали ҳам юракда умидлар, эзгу ниятлар кўп!..

Сиз Комил Яшин қаламига мансуб «Инқилоб тонги», «Йўлчи юлдуз», «Равшан ва Зулхумор», «Номус ва муҳаббат» каби ўнлаб томошаларни кўргансиз. Ҳалимахоним Носирова ижро этган «Дугоҳ», «Сегоҳ», «Ушшоқ», «Чапандози наво», «Гулёр», «Феруз», «Тановор», «Чаман ичра» қўшиқларини тинглагансиз. Улар беш юздан ортиқ.

Юртимизнинг икки таниқли ижодкори Комил Яшин ва Ҳалима Носирова бамисоли узукка кўз қўйгандек бир-бирига муносиб. Бир-бирига ҳамоҳанг ураётган, яшаш ва яратиш иштиёқи мудом тарк этмаган қўш юрак! Бу юракларда ҳаёт нашъаси ҳали ҳам барқ уриб турибди!

Ғолиб МИРЗО.

РАСУЛУЛЛОҲНОМА

Юртимизда бугун-эрта Рамазон ҳайити тантаналари бошланади. Ҳайит — азалдан тотувлик, иноқлик, инсоф, диёнат байрами сифатида нишонланиб келинади. Шоир Темур Убайдулло шу азалий улуғ айём арафасида «Расулуллоҳнома» номли назмий рисола ёзди. Бугун ушбу асарни газетхонларимиз эътиборига ҳавола этмоқдамиз.

ЕТТИ ОЛАМ ЯРАТУВЧИСИГА ҲАМД

Ғофилларнинг умри оҳким адо келур,
Бани башар яхшиликка гадо келур
«Умматимсан — Аллоҳимни таңи аввал» —
Каъбатуллоҳ тарафидан садо келур.

Яхши-ёмон нелигини билолмабман,
Ғафлатлардан ўзга юмуш қилолмабман.
Жоҳилликни шумғиёдек юлолмабман
Оқибатда минг таънаю сазо келур.

Кўзда ёшим довул бирла жаладайин,
Ёшим улуғ, ақлим қосир боладайин.
Кўксим бўм-бўш, қўш солинган даладайин
Ғофиллигим учун сўнгсиз жазо келур.
Булбул Аллоҳ ишқин куйлар чаманларда,
Гул юз очар тароватли гулшанларда.
Расулуллоҳ чорлар байтул аҳзанларда
Ҳақ йўлида жисму жонлар фидо келур.
Назарингдан қайга қочгум бугун, тангрим,
Ғафлатимга аза очдим бугун, тангрим,
Ҳадсиз нуру зиё сочдим бугун тангрим
Муҳаббатинг зинда дилга раво келур.

Ҳақ йўлида Расул акрам элчи бўлди,
Амринг ила пулисирот қилча бўлди.
Ҳақ дедию, чумоли ҳам филча бўлди,
Номинг ила кучу қудрат бажо келур.
Тўқсон тўққиз исминг нурдек жилоланур,
Ҳар номингдан фалак тоқи ороланур,
Такрор айлаб жисму юрак сафоланур,
Кўз олдимга тўқсон тўққиз дунё келур.

Ал-Қуддусу, ал-Малику ва ал-Жаббор,
Ас-Саломy, ал-Холиқу ва ал-Қаҳҳор,
Ал-Кариму, ал-Охиру, яна аз-Зорр
Номинг айтиб жаннатлардан нидо келур.
Сени билган Расулингга уммат бўлгай,
Иймонини, инсофини маҳкам қилгай.
Олам сенинг ҳидоятинг ила тўлгай,
Номинг билан зимистонга зиё келур.

ОДАМ АТО ҚАСИДАСИ

Ҳазрати ҳақ Субҳонаҳу ва таоло,
Қилмоқ бўлди Одамзотни йўқдан пайдо.
— Бир мавжудот яратайин, қулоқ беринг, —
Дея бир кун самовотдан келди садо.
Унга ато этажакман минглаб зурёд,
Улар бари мендек дўстни қилурлар ёд.
Қудратим-ла этажакман, кўп сарафроз,
Барча айлар уни суюб муборакбод.

Парвардигор томонидан бўлди фармон:
Жаранглади бу садодан чексиз осмон.
Ул бахтиёр ҳабибимни мен тупроқдан —
Яратаман, билиб қўйсин жумла жаҳон!

Жаброилни чорлади-ю, бериб қанот,
Ерга сари йўллади у ўша заҳот.
— Менга тупроқ келтир, — дея берди Фармон,
—
Ниятимни бажо айла, бергил нажот.

Титради Ер Жаброилга айтиб зорин:
— Тангрим ахир яратганку йўғу борим.
Парвардигор ҳаққи мендан тупроқ олманг,
Топширганман ҳамма инон ихтиёрим.

— Қодир Аллоҳ, — дер Жаброил қайтиб аста,—
Онт ичирди замин тушган чоғим пастга.
Кўзим қиймай қайтдим зарра тупроқ олмай,
Журъатим йўқ қўл урмоққа унга қасддан.

Исрофилни чорлар Аллоҳ ўша заҳот:
— Ер сари уч, ҳаяллама, чиқар қанот.
Бир кафт тупроқ олиб келгин, — берди фармон, —
Истагимни, эй фаришта, этма барбод.

Ер титради Исрофилга айтганча сўз:
— Тупроқ олиб кейин чекиб юрманг афсус.
Парвардигор ҳаққи чўзманг дастингизни,
Ҳаққингизга дуо айлай кеча-кундуз.

— Қодир Аллоҳ, — дер Исрофил қайтиб аста,
Фармонингни бажармадим, дил шикаста.
Тупроқ учун дасти қойим узатмадим,
Журъат қани, Ерга панжа урсам қасддан.

Мекоилни чорлар Аллоҳ ўша онда:
— Ер сари тушажаксан сен осмондан.
Бир кафт тупроқ олиб келгин, — берди фармон,—
Умидим шул бўлар сендек фариштамдан.

Титради Ер ул Мекоил қўйгач қадам:
— Тангри ҳаққи илтижоим бор сизга ҳам.
Парвардигор юз-кўзидан тилагим шу,
Тупроқ олманг, олмайман деб ичинг қасам.

Мекоил дер қайтган чоғи: — Қодир эгам,
Номинг билан замин менга берди қасам.
Раҳм қилиб қайтдим зарра тупроқ олмай,
Журъат етмас остонангга қўйсам қадам.

Энг сўнгтида Азроилга бўлди фармон:
— Ўзинг боргин, фармонимга топгин имкон.
Бир кафт тупроқ олиб келгин руйизаминдан,
Ҳаяллама, мушкулимни этгил осон.

Ер титради: Баҳору ёз, кузу қишда,
Аллоҳ сизни ёрлақасин, эй фаришта.
Парвардигор ҳаққи мендан тупроқ олманг,
Дуоларим ҳамдам бўлсин ҳар юмушда.

Азроилга кор қилмади Ернинг доди,
Такрор-такрор айтиб дилда ҳақнинг отин.
Бир кафт тупроқ олиб қайтди руйизаминдан,
Тўлдирганча сиёсатга самовотни.

Алалхусус, фариштадан Тангри сўрди:
— Номим айтиб замин сенга қасам берди.
Нега олдинг тупроғидан ул заминнинг?
Фаришта ҳам сўз гавҳарин бир-бир терди:

— Ҳукмингиздан қўрқдим сизнинг, қодир Аллоҳ,
Бажармаслик бўлур эди ҳадсиз гуноҳ.
Тангри айтди: — Шундай экан одамзотга,
Ўзинг бўлдинг жон олгувчи қобиз ул-арвоҳ.

Шуйтиб бунёд бўлди дўстлар Одам Ато,
Жон бағишлаб, исм берди ҳақ таоло.
Борки жонзот сажда қилди, юз бурди лек
Фақат Шайтон бу ҳимматни этмас адо.

Йиллар ўтиб Одам Ато кўкка боқди,
Назарида яшнаб турар фалак тоқи.
«Ло илоҳа иллоллоҳу Муҳаммадур Расулуллоҳ»
Шу калима Одам Ато жисмин ёқди.

Сўрди: — «Тангрим, этгил мени сен бохабар,
Қандай бандант номини сен этдинг асар?
— Жамолига мушарраф бўл, уммат бўлдинг,
Расулимдир, пайғамбар дер аҳли башар.

Шундан бери Расул Одам ҳамроҳидур,
Расули Акрам номи шундан илоҳийдир.
Ҳақ таоло шарафига ҳамдлар бўлсин.
Ҳақ расулин билмаганлар гумроҳидир.

МЕНИНГ ҚАСИДАМ

Остонангиз абадият остонаси,
Изларингиз — мулки ризвон нишонаси.
Сўзларингиз яхши сўзлар дурдонаси,
Пойингизга бошим урдим Расулуллоҳ.

Оламнинг гавҳари Каъбатуллоҳдир,
Ҳар одим акс этар масъум нигоҳдир,
Тенг эрур бу ерда гадодир, шоҳдир
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.

Исмингизни, набий, ҳар тонг зикр этдим,
Ҳар тонгда каромат бор деб фикр этдим,
Оламнинг на чеки, тубига етдим.
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.

Қуръондан ортиқроқ сийму зар борму?
Мурувватдан ортиқ хушхабар борму?
Сиздан ўзга энди пайғамбар борму?
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.

Сиз — булоқ, ташнадир аҳли мусулмон,
Сиз — чироқ, шуъладан қочар зимистон,
Сиз — уйғоқ, гуноҳдан фориғдир инсон
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ...
Бул кун илкингиздан тутмасам бўлмас,
Истиғфор йўлидан кетмасам бўлмас,
Шарофат тонгини кутмасам бўлмас
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.
Қавмидан ажралган қушманми, ёраб,
Эгасин топмаган ҳушманми, ёраб,
Саҳарлар адашган тушманми, ёраб
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.

Ибрат сифат борки Сизда мужассам,
Диёнат уруғи дилингизда жам,
Тилингизда Аллоҳ номи мукаррам
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.

Дедингиз: — Мен ҳам сендай бандаман,
Йиғласанг — кўз ёш, кулсанг — хандаман,
Кимнинг мулки шафқат — мен ўшандаман
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.

Бир номингиз Амин, бириси Набий,
Муҳаммад Мустафо — Сиз қуёш каби,
Эътиқодим сизга, тан — Аллоҳга тобеъ
Пойингизга бошим урдим, Расулуллоҳ.

САРВАРЛИК ҚАСИДАСИ

Яратганга ҳазор-ҳазор шукр айтиб,
Кўз ташлагин, бу оламга саҳар пайти.

Бошинг узра мовий осмон кулиб турар,
Кундуз — қуёш, тун — юлдузга тўлиб турар.

Оёғинг остидадир Ер ҳокисор,
Ҳокисор деб шул заминга берма озор.

Сув оқар сенга ҳузури жон бўлиб,
Қон бўлиб, новвот бўлиб, ош-нон бўлиб.

Чечакларнинг гуллари ҳам шўху шан,
Кўзларингга тўтиё, кулган чаман.

Ким эрур ушбу неъматлар эгаси?
Ким эрур ёруғ жаҳоннинг эркаси?

Бандам деб шому саҳарлар куйгани,
Ким эрур Аллоҳнинг эрка суйгани?

Ушбу сўзим уққанлар қилмас хато:
Бани башар сарвари Одам Ато.

Ул зотни бунёд этди парвардигор,
Айлабон ҳам ҳозиқу ҳам бахтиёр.

Наботот, айтса номин титраб турур:
Дарахтларнинг сарвари сидро эрур.

Маъносин ҳадсиз буюк осмон билинг:
Китобларнинг сарварин Қуръон билинг.

Эҳтиром айлаб суяйлик ҳар қачон:
Ойлар ичра сарваридир Рамазон.

Кунлар умр дарёсида кемадур:
Кунлар ичра субҳи сарвар жумъадур.

Пайғамбар Иброҳим, Довуд, Исо, Мусо,
Барчасига таъзим айлармиз бажо.

Барчаси Аллоҳимдан элчи турур,
Барчаси Ҳақ йўлида тилчи турур.

Қалбимизга ҳар нафас солгай зиё,
Сарвари ислом Расули Мустафо.

Бандаларга иймону виждон эрур,
Пайғамбари охири замон эрур.

Айтажакмиз ҳар нафас айлаб дуо:
Умматингмиз ё Муҳаммад Мустафо.

Сиздан ўзга раҳнамо даркор эмас,
Аҳли мўмин бир-бирин хастин емас.

Токи номингиз магар тиллардадур,
То қиёмат диёнат диллардадур.

МАККА ҲАМ МАДИНА ҚАСИДАСИ

Икки шаҳар таърифида тутдим қалам,
Аллоҳ, ўзинг лутфим учун айла карам.
Икки шаҳар — иккови чин муаззам.
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

Бирисида дурин сочган Расулуллоҳ,
Бирисида абадиян топган паноҳ.
Ер юзида икки шаҳар — икки чироқ
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

Сажда қилиб бошим урсам садо келгай,
Ул Маккадан Аллоҳ дея нидо келгай.
Мадинадан нури ислом — зиё келгай
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

Ҳажар ул-асвод Макка кучоғида,
Минг бир ҳикмат обизамзам булоғида
Қуйма, оллоҳ, адолатнинг фироғида
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

Мадинадан калом айтур эсган сабо,
Бунда Жаъми орзу-армон бўлгай бажо,
Ҳар мўминда бир зиёрат — шул муддао
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

Ҳар лаҳзада бир мўъжиза яраладур,
Икковидин фалакка нур таралaдур.
Кони ҳикмат, айтар сўзим баралладур:
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

Икки шаҳар таърифи ҳеч туганмасдур,
Эътиқодга бош урганлар ўртанмасдур,
«Умматингман» — содиқликка шу сўз басдур,
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

Изингизни кўзга суртгум, Расулуллоҳ,
Мозорингиз тавоф эттум, Расулуллоҳ
Йўл кўрсатинг, шундан кетгум Расулуллоҳ,
Бағрингни оч, ё Маккатул Мукаррама,
Нурингни соч Мадинатул Мунаввара.

ОБИЗАМЗАМ ҚАСИДАСИ

Чашмалар кўп ер юзида қатор-қатор,
Бири тоғда, бири боғда қайнаб ётар.
Бир булоқ бор она замин арогида,
Томчи суви минг-минг ашъор учун етар.

Номи эрур бул чашманинг обизамзам,
Курраи арз дардига бўлур малҳам.
Ният айлаб ҳўплагай ёшу қари:
Эт насиб ҳидоятингдан менга ҳам.

Йиллар ўтар отин суриб бирин-бирин,
Чашма қайнар ичинг дея зилол дурин.
Аҳли мўмин ичган сари ичсам дейди.
Ҳеч ким билмас не асрори бор яширин.

Суви қайдан келар дея этдим хаёл,
Недан лаззат — ҳар қатраси мисоли бол.
Теварак ёниб турган саҳро эрур.
Чашмага интиқ ҳамиша ёшу чол

Обизамзам булоғидан ҳикмат туйдим,
Ҳикмат туйдим, ўн баробар ортиқ суйдим.
Гўё қайнар мурувватга тўлган юрак.
Чашмани мангуликка тимсол йўйдим.

Майин-майин тўлқин уриб жайнаб турган,
Барчамизни диёнатга чорлаб турган.
Араб, Ажам, Чину Румлик эй аҳбоблар,
Расулуллоҳ юраги у қайнаб турган.

Ахир шундоқ мавж уради юрак деган,
Сўнгги зарби умматимга керак деган.
Чин инсонлар бағишлайди ҳаётини,
Яхшиликдир яхши номга тирак деган.

Қайна, қайна тиним билмай, обизамзам,
Мен ҳам эзгу тилак қилай, обизамзам.
Ҳар бир томчинг камолатга сари элтгай,
Комилликнинг сирин билмай обизамзам.

Эътиқодга чин садоқат комилликми?
Ё тўрт кунлик бахт-саодат комилликми?
Бир бурда нон, бир томчи сув шукронаси
Топганингга қил қаноат — комилликми?

Обизамзам, аҳли уммат келинг дейди,
Муҳаббатни, матонатни билинг, дейди.
Аллоҳ сизнинг қалбингизга меҳр солса,
Шул меҳрни ўчмас машъал қилинг, дейди.

Темур УБАЙДУЛЛО.

(Давоми бор).

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 27

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Имконниятлар ишга солинганда».
18.30 «Инсон ва қонун».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Театрда премьера. М. Бафоев, С. Жўра. «Севги нидоси».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Бош мезон».
21.45 «Санъатга бахшида умр». Халқ артисти Лутфихоним Саримсоқова.
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 28-қисм (Миср Араб Республикаси).
23.15 — 23.40 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Хамшаҳарлар» видеоканали:
— «Юзма-юз».
— «Оқ кутича».
— «Менинг маҳаллам».
21.00 Хор куйларидан концерт.
21.20 «Шохсупа сари».
21.50 — 23.05 Буюк Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан. «Мингдан бир июль». Бадиий фильм.

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Тадбиркорлик мактаби».
20.25 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз».

***

«ОМАД» таништиради:
21.00 «Совға».
21.30 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
21.45 Жаҳон географияси.
22.35 Эълонлар.
22.40 Видео — «О».
00.25 «Курьер».
00.45 «... яна об-ҳаво ҳақида».
00.55 «Постфактум».
01.05 — 01.25 «Жаҳон янгиликлари» («Эй-Би-Си»).

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 «Хамманинг тилида».
18.30 «50 йил муқаддам ушбу кунларда».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тигиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал (Мексика).
20.00 «Сиз кимсиз?».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 А. И. Солженицин билан учрашув.
22.00 — 23.05 «Олтин шлягер». Полад Булбул ўғли.

СЕШАНБА, 28

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Нафосат оламида». Кинодастур.
9.40 Футбол. «Пахтакор—79». Хотира турнири.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
11.00 «Талаба ва спорт».
11.20 Ўзбек куйларидан концерт.
12.00 Немис тили.
12.20 «Ёшлик» студияси. «Эзгулик-ка интилиб...».
12.55 — 14.55 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.20 Асқад Мухтор. «Умр».
18.35 Буюк Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан. «Жангларда янграган қўшиқлар».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Кино ва замон».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мен букун юрт ўғлидурман». Адабий кўрсатув.
21.45 «Хофизлар хониш қилганда».
22.30 Муборак Рамазон тухфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 29-қисм.
23.20 — 23.45 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
18.30 «Мультфейерверк».
18.55 «Хайвонот дунёсининг сирлари».
19.45 Янгиликлар.
19.50 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.35 Видеогид.
20.55 «Теле-ательe-шоу».
21.05 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.45 «Кинонигоҳ».
23.25 — 23.45 «Жаҳон янгиликлари» («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.15 «Умид» (уйғур тилида).
21.55 Тошкент Давлат университетининг 75 йиллиги олдидан. «Қалбим кўри». Профессор Ш. Оразиметов ҳақида телеочерк.
22.25 Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан. «Ўзбекистон — қаҳрдон уйимиз».
23.05 — 23.35 «ТВ-портрет». «Самарқандлик тадбиркор».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30 — 9.00 «Тонг».

***

18.00 «Рус олами».
18.30 «ОБ» жумбоғи.
18.45 «Ким аслида ким?». XX аср. Ю. Власов.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тигиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Биз». В. Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Илк манбадан».
21.50 — 22.20 «Гол».

ЧОРШАНБА, 1

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Унутилган ўйинлар». Телефильм.
9.15 «Кулол ва хумча». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
11.40 «Алифбо сабоқлари».
12.10 «Ҳуқуқингизни биласизми?».
12.30 Инглиз тили.
13.00 «Фахрийлар — фахримиз».
13.50 — 14.25 «Китоб ва ҳаёт».

***

13.00 «Сизга таъзим».
13.40 — 15.40 «Маърифат» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Алифбо байрами».
18.40 «Хилол» студияси. «Авто плюс».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Нигоҳ».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ташаббус». Кўрик-танлов якунларига доир.
21.30 «Мумтоз эгтали келдик». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Рахматжон Курбонов ижросида классик ашулалар.
22.15 «Бешинчи рукн». «Ҳажнома». Хужжатли-бадиий фильм премьераси.
23.10 — 23.35 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
18.30 «ОМАД» тақвими.
18.35 «Жозиба».
18.55 «Бир шингил ҳангома».
19.05 «Ишингиз бароридан келсин».
19.20 «Мухаббатга ошно қалблар».
19.40 «Теле-ательe-шоу».
19.50 Видео янгиликлари.
20.15 Янгиликлар.
20.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 «Кинонигоҳ».
22.45 — 23.05 «Жаҳон янгиликлари» («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Халқ саломатлиги йўлида».
20.40—22.00 «Келин». Бадиий фильм.

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10—19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Ёшлик» студияси. «Талабалар сахнасида».
20.45 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

*

«ОМАД» таништиради:
21.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.45 «Панорама».
22.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.25 «Даракчи».
22.35 Эълонлар.
22.40 Видео— «О».
00.20—00.40 «Жаҳон янгиликлари» («Эй-Би-Си»).

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30—9.00 «Тонг».

***

18.00 «Инсон ва қонун».
18.30 «50 йил муқаддам ушбу кунларда».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Бомонд».
19.20 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.50 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
22.00—23.05 «Детективлар клубида. «Машҳур детективлар». Бадиий фильм. 2-фильм — «Ўғирланган хат».

ПАЙШАНБА, 2

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Баҳор мўъжизалари». Бадиий фильм.
10.30 «Кафолат».
11.00 «Ёшлик» студияси. «Тафаккур».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 «Созимда севги васфи». Концерт.
12.30 «Болалар мехмонхонаси».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Сиҳат-саломатлик».
18.40 Спорт хабарномаси.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Нон таъми».
19.45 «Баҳор нашидаси». Мусиқий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Зулфия ижодхонасида».
21.40 «Ватанни севмок иймондандур».
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 30-қисм.
23.30 — 23.55 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Мультконцерт».
19.00 «Бумеранг».
19.30 «Жонли тил».
20.30 «Мусиқий мехмонхона».
21.30 — 23.10 «Кинематограф».

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Хазинамиз таянчи».
20.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

«ОМАД» таништиради:
21.20 — 00.20 «Спорт қитъаси».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30 — 9.00 «Тонг».

***

18.00 Эфирда — Давлатларaро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.45 «Ким аслида ким?». XX аср. С. Бандера.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тигиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 Э. Радзинский. «Тарих жумбоқлари». «Россиядаги фитначилар». 1-қисм.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Монолог».
21.50 Э. Радзинский. «Тарих жумбоқлари». «Россиядаги фитначилар». 2-қисм.
22.30 — 22.45 «Инсон ва қонун». Махсус кўрсатув.

19.55 «Ислоҳот ва муаммо».
20.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.15 «Ёшлик» студияси. «Онамнинг ўгитлари».
21.25 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
22.05 — 23.05 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30 — 9.00 «Тонг».

***

18.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.30 «Миниатюра».
18.45 «Ким аслида ким?». XX аср. Жон Френч.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тигиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
20.00 «Кишлоқ ҳаёти» Ю. Черниченко билан».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Москва. Кремль».
22.00 — 23.50 Футбол. Чемпионлар лигаси. 1/4 финал. «Барселона» (Испания) — «Пари Сен-Жермен» (Франция). Испаниядан кўрсатилади.

ЖУМА, 3

БУГУН — ИЙД РАМАЗОН ХАЙИТИ!

ЎзТВ I

7.00—9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Мафтунингман». Бадиий фильм.
10.25 Футбол. «Пахтакор-79». Хотира турнири.
11.15 «Ёшлик» студияси. «Бир ўлка-ки...».
12.05 «Дил тароналари». Концерт.
12.35 «Бола болаликдан...».
13.15 «Хотира». Турсун Собиров.
13.55—15.55 «Нурли келажак». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Шукрона».
18.45 «Бу ҳаёт — жасоратдир». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Маърифатнома».
21.40 «Маком кечаси».
22.20 «Абдуллажон». Бадиий фильм.
23.45—00.10 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Учқун».
19.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.30 «Билиб қўйган яхши».

Бадиий фильм.
10.30 «Футбол майдонларида».
10.50 Чустий. «Индамаслар дийри».
11.15 «Оламни асранг!».
11.45 Болалар учун. «Дилдан куйлаб, ўйна кувнаб».
12.25 «Ёшлик бахори».
13.05 «Кўзгу».
13.25 — 14.05 Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси чангчилар ансамблининг концерти.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мультфильм.
18.10 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари».
18.40 Спорт хабарномаси.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Санъат олами».
20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Эъзоздаги қўшиқлар».
21.50 «Ёшлик» студияси. «Умид».
22.50 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
23.00 «Тунги ёғду». Дам олиш кунодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
9.00 «Мультфейерверк».
9.25 «Хайвонот дунёсининг сирлари».
10.15 Янгиликлар.
10.20 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.05 Видеогид.
11.25 «Теле - ательe - шоу».
11.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.15 «Кинонигоҳ».
13.55 «Жаҳон янгиликлари» («Эй-Би-Си»).
14.15 — 18.30 «Спорт қитъаси».

*

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Антенна».
19.40 «Пульс». Хабарлар.
19.55 «Осойишта бўлсин хонадонингиз».
20.55 «Хар соҳадан бир шингил».
21.15 «Гладиаторлар». Спорт-шоу дастури.
21.55 — 23.35 «Кинематограф».

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эсдалик учун дастхат». Б.Тохтахунов.
10.30 «Айчурек» (қирғиз тилида).
11.05 «Гаитида учрашамиз». Бадиий фильм.
12.35 «Мусиқий сайҳат».
13.05 — 13.45 «Дўстларимиз планетаси».

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Истиқлол ва мафкура».

20.25 «Ўзбекистон: хамкорлик йўлидан».
21.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
21.30 Шарқ қўшиқлари.
22.00 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.15 «Замандас» (қозоқ тилида).
23.05 «Бу ажиб дунё».
23.25 — 23.40 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.55 «Бахтли тасодиф».
18.45 «Улкан сайёра».
19.40 «Бешинчи бурчак». Телесериал. 4-серия («Коламбия пикчерс»).
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.45 «Каин ва Авель». Телесериал. 4-серия («Коламбия пикчерс»).
22.35 — 23.15 «Оба-На».

ШАНБА, 4

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Мен бир қизни учратдим».

ЯКШАНБА, 5

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

*

9.00 «Д.Д.Д. ва бошқалар». Спорт тележурнали.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанимга хизмат қиламан».
10.30 «Шоҳрух» клуби.
11.00 «Халқ ижодиёти». Оилавий ансамбллар телевизион фестивали.
11.30 «Темир эркак». Бадиий фильм.
12.45 «Цирк! Цирк! Цирк!
13.35 — 15.05 Абдулла Орипов. «Жаннатга йўл». Телеспектакль.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мультфильм.
18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 «Ойнаи жаҳонда...».
19.55 «Саодатли сайёралар». Кинокўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Офарин-94». Замонавий ўзбек эстрада санъати танлови голиблари концерти.
22.05 «Бобби». Бадиий фильм (Хиндистон). 1—2-сериялар.
00.45 — 01.15 «Ҳафтанома».

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
10.00 «Омад» тақвими.
10.05 «Жозиба».
10.25 «Бир шингил ҳангома».
10.35 «Ишингиз бароридан келсин».
10.50 «Мухаббатга ошно қалблар».
11.10 «Теле - ательe - шоу».
11.20 Видео янгиликлари.
11.45 Янгиликлар.
11.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 «Кинонигоҳ».
14.15 — 14.35 «Жаҳон янгиликлари» («Эй-Би-Си»).

***

17.00 «Совға».
17.30 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
17.45 Жаҳон географияси.
18.35 Эълонлар.
18.40 Видео — «О».
20.20 Эълонлар.
20.25 «Курьер».
20.45 «... яна об-ҳаво ҳақида».
20.55 «Постфактум».
21.05 «Жаҳон янгиликлари» («Эй-Би-Си»).
21.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари.
21.35 «Панорама».
22.05 «Компьютер-Осиё».
22.35 Эълонлар.
22.40 «Кимга қанақа?»
23.20 «Даракчи».
23.30 Эълонлар.
23.35 — 01.15 Видео — «О».

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

9.00 Мультфильмлар.
9.40 «Жонли сайёра».
10.00 «Коллекция».
10.15 «Менинг кўчам».
10.35 «Олтин атиргул» гори». Кўп серияли телевизион бадиий фильм (Италия). 6-серия (рус тилида).
11.25 «Маски-шоу».
11.40 «Кинематограф».
13.20 — 13.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Ёшлик» студияси. «Ёшлик оқшоми».

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

20.25 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.25 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
21.50 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.05 «Мюзик-холл».
22.45 «Бу ажиб дунё».
23.05 — 23.20 Си-Эн-Эн янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.10 «Оддий Арктика». Телевизион хужжатли фильм.
18.25 «Уолли қаерда?», «Чипманкларнинг саргузаштлари». Мульт-фильмлар (АҚШ).
19.20 «Эх, йўллар — фронт йўллари...».
20.00 «Бутун Россия». Россиянинг кичик шаҳарлари.
20.05 Луи де Фюнес ва Жан Маре «Фантомас Скотланд-Ярдга қарши» бадиий фильмида (Франция, 1976 й.).
21.00 «Время».
22.00 — 22.50 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар ҳокимияти Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси табобат ходимлари қишнинг совуқ кунларида гриппдан ўта эҳтиёт бўлишингизни илтимос қилади ва огоҳлантиради.

Пойтахтимиз аҳолисига қулайликлар яратиш мақсадида дардингизга дармон топиш учун зарур дори-дармонларни туман ҳудудларидаги марказий хиссадорлик дорихоналарда харид қилишингиз мумкин:

Юнусобод тумани 3-дорихона. Телефон: 35-25-43;
Ҳамза тумани 2- дорихона. Телефон: 67-26-20;
Мирзо Улуғбек тумани 7-дорихона. Телефон: 33-46-20;
Акмал Икромов тумани 83-дорихона. Телефон: 74-50-10;
Чилонзор тумани 40-дорихона. Телефон: 77-22-96;
Яккасарой тумани 113-дорихона. Телефон: 55-22-07;
Собир Раҳимов тумани 98-дорихона. Телефон: 48-57-66;
Шайхонтоҳур тумани 150-дорихона. Телефон: 42-34-65;
Мирообод тумани 4-дорихона. Телефон: 54-64-65;
Бектемир тумани 159-дорихона. Телефон: 92-34-83;
Сирғали тумани 65-дорихона. Телефон: 58-88-85.

Дори-дармон таъминоти борасидаги муаммолар бўйича туман Соғлиқни сақлаш бўлимларига мурожаат этишингизни сўраймиз.

Акмал Икромов ССБ. Телефонлар: 74-28-30, 74-28-32, 74-28-33;
Бектемир тумани ССБ. Телефон: 92-02-41;
Мирообод тумани ССБ. Телефонлар: 33-40-34, 33-19-47;
Мирзо Улуғбек тумани ССБ. Телефонлар: 32-38-48, 32-37-56, 32-35-28;
Сирғали тумани ССБ. Телефонлар: 58-36-04, 58-39-53, 58-80-83.
Собир Раҳимов тумани ССБ. Телефонлар: 40-53-87, 40-53-86, 40-30-88;
Чилонзор тумани ССБ. Телефон: 78-01-33;
Ҳамза тумани ССБ. Телефонлар: 96-12-40, 96-02-30;
Шайхонтоҳур тумани ССБ. Телефонлар: 44-27-92, 44-29-37, 44-15-88;
Юнусобод тумани ССБ. Телефонлар: 24-82-02, 24-60-15, 24-82-81;
Яккасарой тумани ССБ. Телефонлар: 55-66-97, 54-58-89.

Тошкент шаҳар Ҳокимияти Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси.

«АЛТАЙ» РАДИОТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНАЁТГАН КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

1995 йил 1 январдан радиотелефон алоқа хизматидан фойдаланиш учун янги тарифлар белгиланди:

АБОНЕНТ ТЎЛОВИ (3 ойга)

— корхона ижарага берган радиотелефон қурилмаси учун — 1644 сўм;

— хусусий радиотелефон қурилмасига эга бўлган абонентлар учун — 1314 сўм;

Банк орқали пул олиш йўли (инкасса) 1 феврaлдан бекор қилинганлиги муносабати билан абонент тўловини вақтида тўлашингизни сўраймиз. Акс ҳолда радиотелефон ўчирилади ва кейинчалик абонент бекитилади.

Маълумот учун телефонлар: 42-89-27, 42-25-67.
Манзил: Беруний кўчаси, «М-27» 42-АТС.

ДОНДАН ТАЙЁРЛАНГАН СПИРТ «ГОСТ 5962-67» ЭНГ АРЗОНГА СОТИЛАДИ.

Кўпроқ оладиганларга нархини яна ҳам арзонроқ қилиш мумкин.

Телефонлар: 50-03-76, 21-48-67, 47-71-82, 78-19-83 — соат 9 дан 18.00 гача; 21-41-58 — соат 12 дан 23.00 гача.

«М-14» да 3 хонали квартира ва гараж сотилади.
Тел. 44-64-58

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг

ЁНҒИНДАН САҚЛАШ ОЛИЙ ТЕХНИКА МАКТАБИ

Қуйидаги мутахассисликлар бўйича фан докторлари ва номзодлари учун

БЎШ ЛАВОЗИМЛАРГА ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

фалсафа, иқтисодий назария, педагогика ва психология, информатика, сигнализация, электр ва радиоалоқа, шунингдек ЭҲМга дастурчилар.

МАКТАБ МАНЗИЛИ: Спутник, Дўстлик кўчаси, 5-уй; Ш. Рашидов шоҳ кўчаси, 23-уй.

Ҳужжатларни қуйидаги манзилга жўнатиш керак: **700017, Тошкент шаҳри, Ш. Рашидов шоҳ кўчаси. 23-уй.**

Телефонлар: 33-84-37, 33-45-07, 34-65-38.

Ўзбекистон Кўзи ожизлар жамияти бошланғич ташкилотги ҳайъатининг йўқолган думалоқ муҳри **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ФИРМАСИГА юқори маош тўланадиган ишга

қуйидаги касблар бўйича малакали мутахассислар:

— Тошкент шаҳар қурилишларида ишлаб тажриба орттирган участка бошлиғи, прораблар, 4-даража (разряд)дан паст бўлмаган ғишт терувчилар, монтажчилар, газэлектропайвандчилар, дурадгорлар, тунукачилар, бетончилар

КЕРАК!

Маълумот учун телефон: 21-44-35, соат 8 дан 17. 00 гача.

Манзилимиз: «Юнусобод» мавзеси, 3-даҳа, Муродов кўчаси, 7-уй. Вирусология илмий-текшириш институти, 83, 67-автобусларнинг «5-болалар касалхонаси» бекати; 25, 26-троллейбусларнинг «Вирусология институти» (қурилиш майдони) бекати.

Усмон Носир номли Тошкент матбаа техникуми жамоаси техникум директорининг муовини Санъат Зоидовага ўғли **БАХТИЁРЖОН**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТошДТУ раҳбарияти, Нефть ва газ факультети жамоаси ушбу факультет декан муовини М. Н.Мусаевга онаси **Марғуба ая МУСАЕВА**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Муассис: **Тошкент шаҳар ҳокимлиги**

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари ва бу тўғрисидаги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича туман жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси» шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилди. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.

Буюртма Г—0056

«Босмага бериш вақти 11.30.

1 2 3 4 5 6.